

HOLSTEBRO KOMMUNE

Rådhuset • 7500 Holstebro

Henrik Nørgård
Tvislundvej 4
7500 Holstebro

Dato: 06-06-2016
Sagsnr.: 09.17.18-P19-26-15
Henv. til: Pernille Mia Bek
Natur og Miljø
Direkte tlf.: 96 11 77 96
Afdeling tlf.: 96 11 75 57
naturogmiljo@holstebro.dk
www.holstebro.dk

§ 12 MILJØGODKENDELSE

af svinebruget

Tvislundvej 4, 7500 Holstebro
Beliggende på matr. nr. 1a Tvislund, Tvis

MILJØGODKENDELSE MEDDELT I
HENHOLD TIL LOV NR. 868 AF 3. JULI
2015 OM MILJØGODKENDELSE M.V. AF
HUSDYRBRUG.

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	1
STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN	4
IKKE TEKNISK RESUMÉ	5
MEDDELELSE OM GODKENDELSE	7
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	8
GENERELLE FORHOLD	8
<i>Dokumentation</i>	<i>8</i>
<i>Udnyttelse af godkendelse</i>	<i>8</i>
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	<i>8</i>
<i>Ophør af husdyrbruget</i>	<i>8</i>
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	8
<i>Det ansøgte husdyrhold</i>	<i>8</i>
<i>Stalde</i>	<i>9</i>
<i>Ventilation</i>	<i>9</i>
<i>Rengøring af staldanlæg</i>	<i>9</i>
<i>Døde dyr</i>	<i>9</i>
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	<i>10</i>
<i>Håndtering af gylle og afgasset biomasse</i>	<i>10</i>
<i>Opbevaring af dybstrøelse</i>	<i>10</i>
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	<i>10</i>
<i>Lugt</i>	<i>10</i>
<i>Transport</i>	<i>11</i>
<i>Støj</i>	<i>12</i>
<i>Restvand og spildevand</i>	<i>12</i>
<i>Skadedyr</i>	<i>12</i>
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld</i>	<i>12</i>
<i>Miljø- og ressourcestyring</i>	<i>12</i>
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	13
<i>Drift af husdyrbrugets arealer</i>	<i>13</i>
<i>Sædskeer og efterafgrøder</i>	<i>13</i>
<i>Forebyggelse af forurening af vandmiljøet</i>	<i>14</i>
OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD	15
KLAGEVEJLEDNING	15
OFFENTLIGGØRELSE	15
RETSBESKYTTELSE	18
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN	19
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN	19
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	21
GENERELLE FORHOLD	21
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	<i>21</i>
<i>Lokalisering og planmæssige forhold</i>	<i>22</i>
<i>Landskabelige og kulturhistoriske områder</i>	<i>22</i>
<i>Ophør af husdyrbruget</i>	<i>23</i>
<i>Alternative muligheder</i>	<i>23</i>
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	24
<i>Det ansøgte husdyrhold</i>	<i>24</i>

Stalde	25
Valg af BAT-teknologi i staldanlæg	25
BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak	26
BAT emissionsgrænseværdi for fosfor	26
Ventilation	27
Rengøring af staldanlæg	28
Foder	28
Fyringsanlæg	28
Olie og brændstof	28
Affald	29
Døde dyr	30
Sprøjtemidler og kemikalier	31
Opbevaring af flydende husdyrgødning	31
Håndtering af gylle og afgasset biomasse	32
Opbevaring af dybstrøelse	33
Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg	33
Ammoniak	33
Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning	35
Lugt	35
Transport	40
Støj	42
Støv	43
Lys	43
Restvand og spildevand	44
Skadedyr	44
Driftsforstyrrelser eller uheld	45
Renere teknologi og ressourcestyling	46
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	49
Drift af husdyrbrugets arealer	49
Udskiftning af udbringningsarealer	50
Sædskifte og efterafgrøder	51
Udbringning af husdyrgødning	51
Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer	53
Grundvand	53
Bilag IV-arter	53
Generelle betragtninger for Natura 2000-områder	54
Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer	54
Nitratudvaskning i det ansøgte projekt	55
Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område	55
Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt	56
Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område	59
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	60
BILAG	61
BILAG 1 – HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	61
BILAG 2 – SITUATIONSPLAN INKL. AFLØBSPLAN	62
BILAG 3 – HUSDYRBRUGETS BYGNINGER OG ANLÆG SOM ANSØGT	63
BILAG 4 – OMKRINGBOENDE OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	64
BILAG 5 – KORTBILAG OML BEREGNING	65
BILAG 6 – GYLLETRANSPORTRUTER	67
BILAG 7 – NATUROMRÅDER OMKRING ANLÆG	68
BILAG 8 – N-DEP FRA ANLÆG BEREGNET I HUSDYRGODKENDELSE.DK	69
BILAG 9 – OVERSIGTKORT OVER UDSPREDNINGSAREALERNE	70

BILAG 10 – RISIKOAREALER I RELATION TIL TERRÆNFORHOLD.....	71
BILAG 11 – AREALER MINDRE END 200 M FRA BYZONE	73
BILAG 12 – JORDBUNDSTYPER.....	74
BILAG 13 – LAVBUNDSAREALER, OPLAND OG DETAILAFVANDINGSFORHOLD	75
BILAG 14 – NATUROMRÅDER I FORHOLD TIL UDSPREDNINGSAREALER.....	76
BILAG 15 – LANDSKABS- OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING UDSPREDNINGSAREALER	77
BILAG 16 – DRIFTSJOURNAL - DEL 1 / 2	78
BILAG 17 – DRIFTSJOURNAL - DEL 2 / 2	79
APPENDIKS 1 - NATURA 2000-VANDOPLAND NISSUM FJORD.....	80

Stamblad for virksomheden

Godkendelsesdato:	06-06-2016
Godkendelse hjemmel, lov nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.	§ 12
Husdyrbrugets navn, jf. CVR	HENRIK LUND NØRGAARD
CVR-nr. / P-nr.	21788546 / 1005203359
Husdyrbrugets adresse	Tvislundvej 4, 7500 Holstebro
Husdyrbrugets telefonnumre	24241709
Husdyrbrugets kontaktperson(er)	Henrik Lund Nørgård
Husdyrbrugets e-mail:	henrik@tvislund.dk
Matrikel	1a Tvislund, Tvis
CHR	58787
Ejendomsnr.	661-0055626
Husdyrgodkendelsesskema numre	78669 Fiktiv 85205 (kumulativ beregning)
Husdyrbrugets konsulent	Jakob Altenborg, Miljø og Natur Landbrugsrådgivning, e-mail jakob@miljoeognatur.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk Tlf. 96 11 75 63
Sagsnummer	09.17.18-P19-26-15

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 30-07-2015 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Tvislundvej 4, 7500 Holstebro. Husdyrbruget bliver større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹. Dette betyder bl.a., at ansøgning om og forslag til miljøgodkendelse af husdyrbruget skal offentliggøres.

Ansøgningen har været annonceret på Holstebro Kommunes hjemmeside i perioden fra den 30-11-2015 til den 14-12-2015. Forslag til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i perioden fra den 21-04-2016 til den 03-06-2016.

Husdyrbruget har en kap. 5 miljøgodkendelse (Miljøbeskyttelseslovens kap. 5), som blev meddelt 21-02-2005, som blev revurderet 10-06-2015. Desuden er der lavet en anmeldelse om fulde stalde, som blev afgjort den 15-03-2012.

Dyreholdet udvides fra de nuværende 228,36 til 305,25 DE fordelt på 10.500 producerede slagtesvin (31-114 kg) og 4 heste (300-500 kg).

Den ansøgte udvidelse skal jf. Husdyrlovens § 26 stk. 2 vurderes ud fra en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden den 1. januar 2007 på husdyrbruget, inklusive bedriftens arealer, dog højest over en 8-årig periode. Idet bedriften tidligere har fået godkendt en anmeldelse om fulde stalde af Holstebro Kommune, jf. ovenstående, skal den nu ansøgte udvidelse vurderes ift. den drift, der var gældende før dette trådte i kraft. Derfor er der indsendt to ansøgninger:

1. Ansøgning, der belyser påvirkningerne på omgivelserne på ændringen, der er foretaget siden 1. januar 2007, dvs. nudriften i 2008 sammenholdt med ansøgt drift (fiktiv SkemaID nr. 85205).
2. Ansøgning, der belyser påvirkningerne på omgivelserne på de udvidelser, der foretages ift. gældende lovlige dyrehold og ansøgt drift (SkemaID nr. 78669).

Alle vurderinger af beskyttelsesniveauerne i denne godkendelse er foretaget på baggrund af fiktiv ansøgning 85205, bortset fra vurdering af overholdelse af det generelle ammoniakkrav.

Udvidelsen overholder lovens krav om 30% reduktion af ammoniakfordampningen i forhold til en referencestald. Kravet overholdes ved delvist spaltegulv samt, at gyllebeholderen er overdækket. Ammoniakfordampningen fra anlægget stiger, men kravene til maksimal ammoniakdeposition på naturarealer er overholdt.

Lugtgenekriteriet til byzone er vist overholdt ved anvendelse af hyppig udslusning og etablering af miljøkryds, hvilket er eftervist med konkrete lugtberegninger (OML).

¹ Lov nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ingen af udbringningsarealerne ligger indenfor udpegninger af nitratklasse og nitratfølsomt indvindingsopland, og ingen af arealerne ligger inden for fosforfølsomme områder. Arealerne ligger i oplandet til Felsted Kog, hvor husdyrtrykket er stigende og derfor må udvaskningen ikke overstige en tilsvarende planteavlsbedrift i området. Dette krav overholdes ved at etablere 7 % ekstra efterafgrøder ud over plantedirektoratets generelle krav.

Meddelelse om godkendelse

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelse af husdyrbruget.

Husdyrbruget er større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er dermed omfattet af reglerne for IED, jvf. IE-direktivet. Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbrugets forhold til det eksterne miljø. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke bivirksomhed på husdyrbruget.

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Holstebro Kommune hermed godkendelse til den ansøgte produktion af 10.500 slagtesvin (31-114 kg) og 4 heste (300-500 kg) svarende til i alt 305,25 DE, på husdyrbruget matr. nr. 1a Tvislund, Tvis, beliggende Tvislundvej 4, 7500 Holstebro.

Godkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøklagenævnets afgørelser og Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Miljøgodkendelsen er delt op i en særlig godkendelse af anlæg (bygninger, dyrehold, gødningsanlæg og andre faste installationer) og en særlig godkendelse af arealerne. Arealgodkendelsen omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer under husdyrbruget samt aftaler om afsætning af husdyrgødning til tredjemand. De to godkendelser kan reguleres uafhængigt af hinanden. Under generelle vilkår er stillet vilkår, der er gældende for både anlægs- og arealdelen.

På Holstebro Kommunes vegne

Pernille Mia Bek
Biolog

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

Dokumentation

1. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse eller senere afgørelser foreskriver andet.
2. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Opgørelse af f.eks.:
 - husdyrholdets størrelse
 - foderplaner, analyser, resultater fra endagsfoderkontrol samt indlægs- og følgesedler fra indkøbt foder og råvarer
 - affaldsregistrering og –bortskaffelse
 - mark- og gødningsplaner
 - driftsjournaler (jvf. bilag 16 og 17)skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.

Udnyttelse af godkendelse

3. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen.
4. Det ansøgte skal etableres som et samlet projekt, og delvis udnyttelse af miljøgodkendelsen kan kun ske efter afgørelse fra Holstebro Kommune.

Ansøger og ejerforhold

5. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

Ophør af husdyrbruget

6. Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes og alt affald fjernes og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Den godkendte produktion gælder antallet af dyr (indenfor de angivne vægtintervaller).

7. Husdyrbruget har pr. planår (1/8-31/7) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold:

Dyreart og dyretype	Dyrehold	
	Antal	DE
Slagtesvin (31-114 kg)	10.500	303,87
Heste (300-500 kg)	4	1,38
I alt		305,26

Dyreholdet skal etableres i de staldanlæg, der er angivet som ansøgt i Skema 3. Dyreholdet skal opgøres for hvert planår.

Stalde

8. Staldene skal etableres og drives med følgende indretning og systemer:

Staldnavn	Dyreart/type og vægtkorrektion	Ansøgt drift		Staldsystem
		Antal	DE	
Slagtesvin	Slagtesvin (31-114 kg)	5.560	160,91	Drænet gulv + spalter (33/67) med hyppig udslusning
Heste	Heste (300-500 kg)	4	1,38	Dybstrøelse
Slagt II	Slagtesvin (31-114 kg)	4.456	128,96	Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv
Slagt III	Slagtesvin (31-114 kg)	484	14,01	Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv

Ventilation

9. Ventilationsanlæggene skal vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for de pågældende anlæg. Anlægget skal dog som minimum rengøres mindst en gang hvert forår.

Rengøring af staldanlæg

10. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder rene stalde og fodringsanlæg.
11. Fodervogne og foderrekvisitter skal omhyggeligt rengøres hver dag efter brug. Rengøringen skal foretages på en plads, hvor restvandet opsamles, og hvor der ikke er risiko for, at restvandet kan give anledning til punktkildeforurening.

Døde dyr

12. Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold.
13. Kadaverpladsen skal placeres og indrettes således, den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

14. Gyllebeholdere skal minimum en gang om året - f.eks. i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jvf. bilag 16 og 17.
15. Husdyrbrugets gyllebeholdere skal være overdækket med fast overdækning med indvendigt skørt.
16. Åbningen af teltoverdækningen må kun stå åben i forbindelse med omrøring og tømning af gyllebeholder. Teltoverdækningen må herudover dog højst stå åben i et døgn. Såfremt teltoverdækningen står åben længere noteres dette i logbogen med angivelse af årsag til dette.
17. I tilfælde af skader på teltoverdækningen skal denne repareres inden 1 uge efter skadens opståen. Såfremt dette ikke kan overholdes, skal en montør bestilles inden 2 hverdage efter skadens opståen.
18. Eventuelle skader og reparationer på teltoverdækningen skal noteres i logbog med dato for skaden og dato for reparation af denne.

Håndtering af gylle og afgasset biomasse

19. Såfremt Holstebro Kommune skønner, at der opstår risiko for spild fra påfyldning af gyllevogne ol., kan der stilles krav om, at påfyldning ol. skal foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

Opbevaring af dybstrøelse

20. Der må ikke placeres markstakke med komposteret dybstrøelse på mark nr. 1, 2, 4 og 7, jf. bilag 13.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Lugt

Hyppig udslusning

21. Gyllen i gyllekanalerne i slagtesvinestalden med Drænet gulv + spalter (33/67) skal udsluses mindst en gang om ugen.
22. Udslusning af gylle skal foretages mellem kl. 8 og 16 og må ikke foretages på lørdage eller søn- og helligdage.

Nedenstående vilkår anvendes så længe ejendommen afleverer alt husdyrgødning til Maabjerg Bioenergy.

23. Der skal foreligge dokumentation for, at gyllen udsluses fra gyllekanalerne, så der aldrig står mere gylle i gyllekanalerne end en uges produktion. Denne

dokumentation skal ske ved udskrift fra BioLink og evt. slagteriafregning, E-kontrol eller anden dokumentation for antal dyr på stald.

Nedenstående vilkår anvendes såfremt gylleudslusningssystemet er fuldautomatisk og har indbygget en timerfunktion, hvor der er mulighed for at indstille udslusningen til at finde sted ugentligt. Med fuldautomatisk menes at gyllekanaler er udstyret med f.eks. mekanisk spjæld, mekaniske gyllepropper eller lign.

24. Gyllesystemet skal være udstyret med automatisk åbning af spjæld, gyllepropper eller lignende, der sikrer, at udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkår 9. Den automatiske styring af udslusningen skal tilsluttes en datalogger eller lignende. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

Nedenstående vilkår anvendes såfremt gylleudslusningen iværksættes manuelt uden anvendelse af automatisk styring. Med manuelt menes, at gyllepropper, spjæld eller lign. skal åbnes manuelt såvel som, at pumpen startes manuelt

25. Pumpen for rørudslusningssystemet skal være tilsluttet en datalogger eller lignende, der dokumenterer, at hyppigheden af udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkår 21. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

eller

26. Gyllekummerne skal være udstyret med fastmonterede følere, højdemålere eller lignende, der dokumenterer, at hyppigheden af udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkår 9. Højden af gylle i gyllekanalerne må på intet tidspunkt overskride en mængde der svarer til en uges gylleproduktion. Registreringen fra niveaufølere eller højdemålere skal enten registreres via datalogger eller ved førelse af logbog. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

Miljøkryds

27. Der skal foreligge dokumentation for etablering af miljøkryds i alle afkast.

Generelt

28. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde, gødningsoplag m.v., der vurderes at være væsentligt større end, hvad der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

Transport

29. Transport til og fra ejendommen skal af hensyn til støj- og støvgener foregå ved hensynsfuld kørsel.
30. Transport med husdyrgødning skal, så vidt det er muligt, ske udenom bymæssig bebyggelse.

Støj

31. Støjbidraget fra staldene sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter - målt udendørs - til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A), må ved nabobeboelse* ikke overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

*) Ved nabobeboelse defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

Restvand og spildevand

32. Befæstede arealer omkring husdyrbrugets bygninger skal altid holdes rene for affald, foderrester, gødningspild m.v., således, at der ikke er risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til vandløb, grøfter og dræn ved overfladeafstrømning.

Skadedyr

33. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.
34. Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrsbekæmpelsen på husdyrbruget. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.

Driftsforstyrrelser eller uheld

35. Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget og skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til. Beredskabsplanen skal løbende holdes opdateret.

Miljø- og ressourcestyring

36. Husdyrbruget skal minimum en gang årligt føre journal/opgørelse over forbrug af el, vand og brændstof, samt andre relevante ressourcer.
37. Husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarlig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.
38. Husdyrbruget skal i forbindelse med tilsyn redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen. Følgende områder forventes at indgå i redegørelsen:
- Metoder/management til reducere af fordampningen af kvælstof fra stalde og opbevaringsanlæg samt i forbindelse med udbringning.
 - Tiltag til reducere af kvælstofudledning og fosforoverskud.
 - Redegørelse for ressourceforbrug og tiltag til minimering heraf.
 - Reparations- og vedligeholdelsesplaner.
 - Affaldsreducerende tiltag.
39. Senest 1 år efter at miljøgodkendelsen er taget i brug skal hele husdyrbruget være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

40. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udbringningsarealer, der fremgår af bilag 9.
- Der må maksimalt tilføres husdyrgødning/afgasset biomasse på bedriftens arealer svarende til 191,75 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af Skema 14, og således at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 1,39 DE/ha.
- Der må ikke udbringes andre former for organisk gødning eller lignende på udbringningsarealerne.
41. Inden miljøgodkendelsen tages i brug skal der foreligge skriftlig aftale om afsætning af svinegylle til Maabjerg Bioenergy A/S svarende til den miljøgodkendte produktion fra Tvislundvej 4.

42. Kørselsretningen på mark 2 skal også fremover skal være langs den A-målsatte mose.

Sædskifter og efterafgrøder

43. Der skal hvert år etableres 7 % efterafgrøder ud over de til enhver tid gældende lovpligtige efterafgrødekrav. De ekstra efterafgrøder skal følge de samme regler, som er gældende for de lovpligtige efterafgrøder. Efterafgrøderne skal selvstændigt fremgå af gødningsregnskabet til NaturErhvervsstyrelsen.

Forebyggelse af forurening af vandmiljøet

44. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstoffoptag og størst vækst.
45. Ved afgrødehøjde under 10 cm skal husdyrgødning udbringes under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.
46. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald kan klage over afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet.

Fristen for at klage over afgørelsen er den 04-07-2016.

Klagen skal sendes digitalt. Hvis du er borger, skal du klage via borger.dk, og hvis du er virksomhed eller forening, skal du klage via virk.dk. Du skal logge ind med NemID. Når du er logget ind, kan du søge på "*Klag til Natur- og Miljøklagenævnet*", hvor du bliver guidet igennem klageprocessen. Det koster 500 kr. i klagegebyr at få behandlet klagen.

Aktindsigt

Der er mulighed for at se det materiale, der er indgået i sagens behandling. Reglerne for hvilket materiale kommunen må udlevere er fastlagt i forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Søgsmål

Afgørelsen kan prøves ved domstolene. Dette forudsætter, at sagen er indbragt for domstolene senest 6 måneder efter, at afgørelsen er truffet.

Fritagelse for brug af klageportal

Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Fremsend anmodningen til Holstebro Kommune, der sender anmodningen videre til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om fritagelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- Henrik Lund Nørgård, Tvislundvej 4, 7500 Holstebro (ansøger).

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse er sendt til:

- Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, P-nr: 1002121278 (Interesseorganisation)
- Sundhedsstyrelsen Embedslægeinstitutionen Nord, CVR: 12070918, P-nr: 1003398533 - (Myndighed)
- Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, CVR: 45812510, P-nr: 1001874009 - (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015, P-nr: 1001751945 (Interesseorganisation)
- FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN FOR DANMARK, CVR: 25145615, P-nr: 1004659823 - (Interesseorganisation)

- Nissum Fjord Fritidsfiskerforening V/ Jens Ole Nielsen, Hagevej 14, 6990 Ulfborg (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening, CVR: 54752415, P-nr: 1001712827 (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening - Vestjylland, CVR: 29287112, P-nr: 1011976545 - (Interesseorganisation)
- Det Økologiske Råd, CVR: 15428376, P-nr: 1000921784 (Interesseorganisation)
- Holstebro Museum, CVR: 34744866, P-nr: 1018099531 (Myndighed)
- Maabjerg Bioenergy - Leverandørforening, CVR: 30507509, P-nr: 1014584060 - (Gyllemodtager og afgiver af afgasset biomasse)
- Jakob Altenborg, Miljø og Natur Landbrugsrådgivning, e-mail jakob@miljoeognatur.dk (ansøgers rådgiver)
- Claus Mosgaard Mølby, Tvislundvej 2, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Benny Vexø Petersen, Tvislundvej 3, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Niels Skov Halgaard, Tvislundvej 6, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Ole Skifter, Gedbovej 1, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Anette Bøge Degn og Kurt Overgaard Degn, Vestergaardsvænget 14, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Annika Yding og Carsten Yding, Vestergaardsvænget 16, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Carsten Levin, Vestergaardsvænget 18, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Keld Brødbæk, Vestergaardsvænget 20, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Jan Heine Jacobsen, Vestergaardsvænget 30, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Frank Poulsen Kirk og Susanne Poulsen Kirk, Vestergaardsvænget 32, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Helle Mikkelsen og Lars Schou Mikkelsen, Vestergaardsvænget 36, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Bjarne Sandbæk Pedersen og Lis Bente Pedersen, Vestergaardsvænget 38, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Elly Margrethe Poulsen og Tage Poulsen, Vestergaardsvænget 40, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Jens Arthur Mortensen, Egevænget 16, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Anders Risum, Egevænget 18, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Signe Maria Kjærgaard Jensen, Egevænget 26, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Connie Jørgensen, Egelund 7, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Maiken Toft Enevoldsen og Søren Toftgaard Enevoldsen, Egelund 8, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Lene Thesbjerg Jørgensen og Tom Ryan Thesbjerg Jørgensen, Egelund 10, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Kevin Nørgaard Laugesen, Vestergade 27, 1, 7500 Holstebro (ejer af Egetoft 24, 7500 Holstebro) (nabo)
- Vibeke Vestergaard Kristensen, Vestergade 27, 1, 7500 Holstebro (ejer af Egetoft 24, 7500 Holstebro) (nabo)
- Lotte Adamsen og Rene Jeppesen, Smedegårdvej 27, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Lise Gravgaard Thorup Nørgaard, Tvislundvej 4, 7500 Holstebro (Bortforpagter)

- Elsa og Ulla Voldbjerg Sørensen, Brejnholtvej 2, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Carsten Erik Borg, Brejnholtvej 3, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Bo Bjerggaard, Brejnholtvej 4, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Lauge Gjedbo, Gedbovej 9, 7500 Holstebro (Bortforpagter)

I perioden 21-04-2016 til 03-06-2016 har forslag til afgørelse været sendt i offentlig høring. Forslaget er annonceret på Holstebro Kommunes hjemmeside og orienteringsbrev er sendt til nedenstående:

- Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, P-nr: 1002121278 (Interesseorganisation)
- Sundhedsstyrelsen Embedslægeinstitutionen Nord, CVR: 12070918, P-nr: 1003398533 - (Myndighed)
- Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, CVR: 45812510, P-nr: 1001874009 - (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015, P-nr: 1001751945 (Interesseorganisation)
- FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN FOR DANMARK, CVR: 25145615, P-nr: 1004659823 - (Interesseorganisation)
- Nissum Fjord Fritidsfiskerforening V/ Jens Ole Nielsen, Hagevej 14, 6990 Ulfborg (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening, CVR: 54752415, P-nr: 1001712827 (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening - Vestjylland, CVR: 29287112, P-nr: 1011976545 (Interesseorganisation)
- Det Økologiske Råd, CVR: 15428376, P-nr: 1000921784 (Interesseorganisation)
- Holstebro Museum, CVR: 34744866, P-nr: 1018099531 (Myndighed)
- Maabjerg Bioenergy - Leverandørforening, CVR: 30507509, P-nr: 1014584060 (Gyllemodtager og afgiver af afgasset biomasse)
- Jakob Altenborg, Miljø og Natur Landbrugsrådgivning, e-mail jakob@miljoeognatur.dk (ansøgers rådgiver)
- Claus Mosgaard Mølby, Tvislundvej 2, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Benny Vexø Petersen, Tvislundvej 3, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Niels Skov Halgaard, Tvislundvej 6, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Ole Skifter, Gedbovej 1, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Anette Bøge Degn og Kurt Overgaard Degn, Vestergaardsvænget 14, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Annika Yding og Carsten Yding, Vestergaardsvænget 16, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Carsten Levin, Vestergaardsvænget 18, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Keld Brødbæk, Vestergaardsvænget 20, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Jan Heine Jacobsen, Vestergaardsvænget 30, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Frank Poulsen Kirk og Susanne Poulsen Kirk, Vestergaardsvænget 32, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Helle Mikkelsen og Lars Schou Mikkelsen, Vestergaardsvænget 36, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)

- Bjarne Sandbæk Pedersen og Lis Bente Pedersen, Vestergaardsvænget 38, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Elly Margrethe Poulsen og Tage Poulsen, Vestergaardsvænget 40, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Jens Arthur Mortensen, Egevænget 16, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Anders Risum, Egevænget 18, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Signe Maria Kjærgaard Jensen, Egevænget 26, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Connie Jørgensen, Egelund 7, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Maiken Toft Enevoldsen og Søren Toftgaard Enevoldsen, Egelund 8, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Lene Thesbjerg Jørgensen og Tom Ryan Thesbjerg Jørgensen, Egelund 10, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Kevin Nørgaard Laugesen, Vestergade 27, 1, 7500 Holstebro (ejer af Egetofte 24, 7500 Holstebro) (nabo)
- Vibeke Vestergaard Kristensen, Vestergade 27, 1, 7500 Holstebro (ejer af Egetofte 24, 7500 Holstebro) (nabo)
- Lotte Adamsen og Rene Jeppesen, Smedegårdvej 27, Tvis, 7500 Holstebro (nabo)
- Lise Gravgaard Thorup Nørgaard, Tvislundvej 4, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Elsa og Ulla Voldbjerg Sørensen, Brejnholtvej 2, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Carsten Erik Borg, Brejnholtvej 3, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Bo Bjerggaard, Brejnholtvej 4, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Lauge Gjedbo, Gedbovej 9, 7500 Holstebro (Bortforpagter)

I 6 ugers høringsperioden er der indkommet bemærkninger fra følgende:

- Ingen bemærkninger modtaget

Inddragelse af offentligheden er sket gennem annoncering af modtagelse af ansøgning i perioden 30-11-2015 til den 14-12-2015.

- Ingen bemærkninger modtaget

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele produktionen på adressen Tvislundvej 4, 7500 Holstebro samt de udspretningsarealer (ejede og forpagtede), der er nævnt og behandlet i ansøgningen.

I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. § 40 stk. 2 i lov nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens

meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jf. § 40 i bekendtgørelse nr. 44 af 11. januar 2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2024.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Godkendelsen træder i kraft den 06-06-2016. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Denne godkendelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra offentliggørelse.

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 4/1997 om godkendelse af husdyrbrug
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav
- Vejledning nr. 1/2005 om rotter
- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003
- Skadedyrslaboratoriet: Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr i 2003
- Vejledning nr. 1027/2007 om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og forordninger – hvis disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt. Dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 12, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang, det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at til- og frakørsel til husdyrbruget vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter blive vurderet iht. ovenstående i det omfang, det er relevant.

Ansøger og ejerforhold

Henrik Lund Nørgård ejer og driver husdyrbruget på Tvislundvej 4, 7500 Holstebro under CVR nr. 21788546. Husdyrbruget drives som et selvstændigt husdyrbrug uden nogen form for samdrift med andre ejendomme, herunder andre ejede ejendomme.

Den drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er Henrik Lund Nørgård. Den drifts- og miljøansvarlige har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om godkendelsens vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meddeles til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

Lokalisering og planmæssige forhold

Bedriften ligger 294 m øst for Tvis byzone. Husdyrbruget beliggenhed fremgår af bilag 1.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.
Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.
Kommuneplan: Husdyrbruget er beliggende i jordbrugsområde.

Skema 1. Lokalisering og planmæssige forhold.

Afstand fra staldanlæg og lign. til nærmeste nabo, byzone m.v.:	Afstand
Nærmeste nabo (Tvislundvej 3)	204 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Tvis)	294 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende	494 m
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren	> 4.000 m

Da udvidelsen sker inden for rammerne af det eksisterende stald- og gødningsanlæg, skal der i denne godkendelse ikke på ny vurderes i forhold til staldenes og gødningsanlæggets beliggenhed og planmæssige forhold.

Samlet vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget opfylder afstandskravene i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug herunder:

- §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.

Landskabelige og kulturhistoriske områder

Vurdering i forhold til arealer

Beskyttede fortidsminder

Der er i forbindelse med udspretningsarealerne ved Mark nr. 2 og 3 en del gravhøje med beskyttelseslinier lige i udkanten af markerne, jf. bilag 15. Fortidsminder er beskyttet jf. § 29 e og f i Museumsloven, og der må ikke på fortidsminder og inden for en afstand af 2 m fra dem foretages jordbehandling, gødes eller plantes. Der må heller ikke anvendes metaldetektor. Desuden er der en 100 m beskyttelseslinie

omkring fortidsminderne jf. § 18 i Naturbeskyttelsesloven. Inden for de 100 m er der forbud mod forandring af arealet. Vær især opmærksom på gravhøjene, der ligger inde på eller tæt ved dyrkningsarealerne ift. overholdelse af 2 meter bræmmen.

På flere af udbringningsarealer er der også registreret ikke fredede fortidsminder (ofte overpløjede gravhøje), jf. bilag 15. Dybdepløjning på arealerne frarådes derfor. Findes der fortidsminder på arealerne er disse omfattet af Museumslovens § 27, stk. 2, der påbyder standsning af jordarbejde samt anmeldelse af fortidsminde fund til Holstebro Museum, der er nærmeste kulturhistoriske museum med arkæologisk ansvarsområde.

En del af markerne ligger inden for åbeskyttelseslinien ved Tvis Å. Her er der forbud mod etablering af bebyggelse og terrænændringer. Udpegningen vurderes ikke at påvirke den landbrugsmæssige drift af markerne.

En del af markerne mod øst ligger inden for et område udpeget til tekniske anlæg i Kommuneplan 2013. Markerne ligger dog uden for området omfattet af Lokalplan nr. 1077 – Lokalplan for et område til vindmøller øst for Tvis.

En del af markerne ligger inden for området til den kommende motorvej, og det vurderes at disse arealer er eller vil blive taget ud af landbrugsmæssige omdrift. Dette har dog ingen betydning for landskab eller kultur.

Beskyttede diger

I tilknytning til udbringningsarealerne er der ikke registreret diger.

Samlet vurdering

Holstebro Kommune vurderer samlet, at den ansøgte arealdrift ikke vil medføre forringelser af de landskabelige eller kulturhistoriske værdier i området.

Ophør af husdyrbruget

Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes og indholdet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager.

Der stilles vilkår om, at det ved eventuelt ophør af produktionen skal sikres, at der ikke sker forurening af natur eller miljø.

Alternative muligheder

0-alternativet skal belyse de miljømæssige og socioøkonomiske konsekvenser, der er, hvis den ansøgte produktionsudvidelse ikke gennemføres:

0-alternativet er ifølge ansøger lig med ingen produktion. En statisk tilstand er oftest ikke et udtryk for noget positivt, da det er ensbetydende med at hjulene er gået i stå. Dette er også tilfældet i landbruget. Det er derfor uundgåeligt, at landbruget hele tiden ændres i takt med omgivelserne.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugerhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides.

Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige og samfundsmæssige konsekvenser, det giver.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget og arealerne uden miljøgodkendelse ikke vil blive reguleret yderligere mht. ammoniak, udvaskning af næringsstoffer, affald, lugt og støj m.m., som er hensigten med husdyrloven.

Et andet alternativ ville være at købe en anden ejendom og placere udvidelsen her. Miljøpåvirkningen vurderes at være nogenlunde den samme som ved denne udvidelse, eller måske endda øget, da der her vil være en større driftsmæssigt afhængig belastning fra f.eks. maskiner.

Der vurderes ikke at være væsentlige landskabelige forringelser som følge af projektet, da udvidelsen etableres i eksisterende bygninger.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Husdyrbruget drives konventionelt med nedenstående produktionsstørrelse (Skema 2) i de staldsystemer, der er angivet i Skema 3:

Skema 2. Produktionsstørrelse.

Dyreart og dyretype	Tilladt produktion før fulde stalde		Tilladt produktion		Ansøgt produktion	
	Antal	DE	Antal	DE	Antal	DE
Slagtesvin (31-114 kg)	8.035	204,87	9.000	226,98	10.500	303,87
Heste (300-500 kg)	4	1,38	4	1,38	4	1,38
I alt		206,95		228,36		305,25

Der blev den 16-03-2012 truffet afgørelse i medfør af § 19 f (emissionsorienteret produktionstilpasning) i bekendtgørelse 294 af 31 marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug om, at dyreholdet kunne ændres til det nu tilladte produktionsniveau.

Produktionsniveau

Produktionsniveauet ligger stabilt hen over året, og der forventes ikke varierende belastning fra husdyrproduktionen i løbet af året. Almindelige sæsonudsving, naturlige produktionsudsving samt tilpasninger pga. sygdom og lignende kan ske og accepteres.

Udnyttelse af produktionsniveau

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Stalde

Udvidelsen af dyreholdet fremgår af Skema 3, hvor antallet af dyr i nudrift og ansøgt drift samt staldsystem og BAT-niveau fremgår. Situationsplan over husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af Bilag 2.

Skema 3. Husdyrholdets sammensætning i relation til dyretyper, antal, stipladser og staldsystem og BAT-niveau.

Staldnavn	Dyreart/type og vægtkorrektion	Nudrift drift		Ansøgt drift			Staldsystem og BAT-niveau
		Antal	DE	Stipladser	Antal	DE	
Slagtesvin	Slagtesvin (31-114 kg)	4.882	124,90	1360	5.560	160,91	Drænet gulv + spalter (33/67)
heste	Heste (300-500 kg)	4	1,38	-	4	1,38	Dybstrøelse
Slagt II	Slagtesvin (31-114 kg)	3.990	102,08	1090	4.456	128,96	Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv
Slagt III	Slagtesvin (31-114 kg)			120	484	14,01	Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv
			228,36			305,25	

I forbindelse med udvidelsen sker der ingen bygningsmæssige ændringer.

Valg af BAT-teknologi i staldanlæg

Renere teknologi og bedste tilgængelige teknik (BAT) er ifølge Miljøstyrelsens vejledning om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug at betragte som en generel ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT. Særligt med begrebet "tilgængelig teknik" menes, at teknikken under afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. Der ligger her i termen 'tilgængelig' indbygget en afvejning mellem mål og midler, men vel og mærke afvejet på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau.

Samlet vurderes det, at gødningshåndtering i eksisterende stalde m.v. er tilfredsstillende, såfremt denne til enhver tid følger bestemmelserne i lovgivningen.

Det vurderes, at husdyrbrugets staldindretning overholder reglerne i henhold til lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., miljøbeskyttelsesloven og heraf afledte bestemmelser. På den baggrund vil der ikke blive stillet skærpende vilkår for staldgulve og gyllekanaler ud over det ovenfor nævnte.

BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak**Skema 4. Beregning af BAT niveau for husdyrbruget.**

Antal slagtesvin	Staldtype	Staldtype	Emission s-grænseværdi	Vægtinterval		Korrektionsfaktor	Korr. Emission s-grænseværdi	Maksimal anlægsemission
				Fra	Til			
5.560	Drænet gulv	Eksisterende	0,40 kg N/dyr	31 kg	114 kg	1,13	0,45 kg N/ dyr	2.502 kg N
4.940	Delvis spaltegulv (25-49%)	Eksisterende	0,31 kg N/ dyr	31 kg	114 kg	1,13	0,35 kg N/ dyr	1.729 kg N
I alt								4.231 kg N

Korrektionsfaktor ud fra Vejledning om gødskning og harmoniregler 2014-2015:

$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) * (13,777 + 0,1731 * (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))) / 2852$.

$((114-31)*(13,777 + 0,1731 *(114+31)))/2852 = 1,13$

Af ovenstående Skema 4 fremgår en beregning af den samlede maksimale ammoniakfordampning, som må udledes fra husdyrbrugets stalde og lagre i henhold til Miljøstyrelsens BAT-emissionsgrænseværdier for svin.

Den ansøgte totale udledning er 3.987kg N og overholder således det beregnede BAT emissionsniveau, som er 4.231 kg N. Der stilles vilkår, som sikrer, at de anvendte ammoniakreducerende teknologier implementeres. Det vurderes på baggrund af ovenstående, at husdyrbrugets ammoniakudledning fra stald og lager overholder kravet om anvendelse af BAT.

BAT emissionsgrænseværdi for fosfor

Jvf. Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) må fosforindholdet i den mængde husdyrgødning, der produceres på anlægget maksimalt være som vist nedenfor:

Dyregruppe	Slagtesvin 32-107 kg			
Antal pr. DE, 2010	36			
Antal pr. DE, 2014	39			
Korrektionsfaktor, BAT	$39/36 = 1,0833$			
BAT-krav 2010, kg P ab lager	20,5			
Omregning af BAT for systemer uden strøelse	$20,5 \times 1,0833 = 22,2 \text{ kg P pr. DE}$			
Staldsystem	Drænet gulv	Delvis fast gulv	Fast gulv	Dybstrøelse
Fosfor i strøelse, gram pr. gris	0	2	7,5	40,5
Fosfor fra strøelse, kg pr. DE	0	0,1	0,3	1,6
Nyt BAT-krav, kg P pr. DE	22,3		22,5	23,8

Denne emissionsgrænseværdi er i overensstemmelse med det niveau, der betragtes som opnåeligt ved anvendelse af BAT i henhold til BREF-dokument om intensiv fjerkræ- og svineproduktion for slagtesvin omfattet af IPPC-direktivet.

Skema 5. vejledende emissionsgrænseværdier for fosfor opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for eksisterende dele af anlægget.

	Antal DE	Emissionsgrænseværdi	Kg P ab lager
BAT-niveau, drænet gulv +spalter	160,91	22,3 kg P/DE	3.588 kg P
BAT-niveau, delvis spaltegulv	142,96	22,3 kg P/DE	3.188 kg P
BAT-niveau i alt			6.776 kg P
Aktuelt produceret og afsat til biogas	303,87		7.286 kg P
Modtaget retur fra biogas	190,38		2.425 kg P
Difference			4.351 kg P

Jvf. skema 5, produceres der på Tvislundvej 4 årligt 7.286 kg P fra slagtesvineproduktionen. Alt svinegyllen afsættes dog til biogasanlæg, hvor gødningen efter afgasning separeres, og der modtages og udbringes derfor kun 2.425 kg P. BAT-emissionsgrænseværdien er dermed overholdt med 4.351 kg p/år.

Ventilation

Svinestaldene er med undertryksventilation. Der er separat styring på hver sektion, som styrer alt med varme/ventilation og overbrusning og alarm. Ventilationen er frekvensstyret.

I forbindelse med udvidelsen bliver der ændret på ventilationen således, at der indsættes et miljøkryds i hvert aftræk. Herved vil produktionen ikke medføre væsentlige lugtgener for naboerne, jf. afsnittet om lugt startende på side 36.

Styring af ventilationen i staldene er med til at sikre et godt indeklima og samtidigt med til at reducere forbruget af energi til et absolut minimum.

I henhold til normtal udgør ventilation ca. 35 % af et svinebrugs energiforbrug.

Ventilationsanlæg består af mange - og for nogles vedkommende - ret følsomme komponenter. Løbende vedligeholdelse er med til at sikre et korrekt og optimalt fungerende

ventilationsanlæg. Vedligeholdelse omfatter blandt andet kontrol af temperatur- og evt. luftfugtighedsfølere. Fejlvisning på følere kan være betydelig og årsag til et markant merforbrug af energi - især hvis der tilføres varme til stalden fra et opvarmningsanlæg. Følere, der viser for lav temperatur og/eller for høj luftfugtighed, vil medføre et større varmeforbrug end nødvendigt. Tillige vil en for tør staldluft kunne påvirke dyrenes sundhed. Beskadigede ventilatorvinger har en forringet energieffektivitet og vil desuden give mere støj. Defekte lejer støjer, har forringet energieffektivitet og kan give pludselige nedbrud. Regelmæssig rengøring har stor betydning for ydelsen og energiforbruget. Ventilationskanalerne skal generelt renses mindst én gang om året for at sikre optimal ydelse. Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at ventilationsanlæggene vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for de pågældende anlæg. Anlægget skal dog som minimum rengøres mindst en gang

årligt.

Såfremt der senere ønskes ændring i ventilationsformen på husdyrbruget, skal dette forinden vurderes iht. principperne for BAT, og forhold omkring bl.a. støj og energiforbrug m.v. skal gennemgås.

Rengøring af staldanlæg

Stalde rengøres efter behov. I det erfaring viser, at en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde ofte har en gunstig indflydelse på staldlugtemissionen, stilles der vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne.

Foder

På ejendommen anvendes der tørfoder. Foderet blandes og opbevares i foderladen i umiddelbar tilknytning til kornsiloerne. Der er opbevaringskapacitet til 40 tons foder.

Fordøjeligheden af fosfor i foderblandinger til svin er ofte lav, hvorved fosfor udskilles via gødningen. Den primære årsag til den lave fordøjelighed er, at op til 80 procent af fosfor i olie/proteinholdige frø og korn er bundet som fytat, hvilket er vanskeligt at fordøje for svin. Det er derfor nødvendigt, at enzymet fytase er til stede for, at den fytatbundne fosfor bliver tilgængelig for grisen. Der anvendes tilskudsfoder med ekstra fytase tilsat. Der anvendes desuden fasefodring på ejendommen.

Management på bedriften stiler mod et minimum af spild af foderrester.

Fyringsanlæg

Ejendommen har et stokerfyr med en indfyringseffekt på 45 KW, og som derfor ikke er miljøgodkendelsespligtigt efter miljøbeskyttelsesloven. Der stilles ingen vilkår vedr. ejendommens fyringsanlæg.

Olie og brændstof

Olietanke

På ejendommen har Holstebro Kommune registreret følgende olietanke:

Skema 6. Olietanke

Type	Placering	Størrelse [liter]	Etableret år	Indhold
Overjordisk	Lade	1.200	2004	Fyringsolie

Tanken er placeret på fast bund uden afløb.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det medfører fare for forurening af disse. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at olie skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med impermeabel

belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

Affald

Alt affald bortskaffes i henhold til kommunens regulativ. Mindre affald opbevares i container og bortskaffes med dagrenovationen. Større affald afleveres på genbrugsplads. Oplysninger om de enkelte fraktioner fremgår af Skema 7.

Skema 7. Affald fra husdyrbruget håndteres iht. nedenstående.

Type	Opbevaring	Bortskaffelse
*Spildolie	Opbevares ikke på ejendommen	Serviceværksted bortskaffer spildolien
*Medicinrester, kanyler og emballage	Opbevares ikke på ejendommen	Dyrlæge eller gennem kommunal modtagestation
*Batterier	Intet fast	Kommunal modtagestation
Lysstofrør og elsparepærer	Intet fast	Kommunal modtagestation
Jern / skrot	Intet fast	Produkthandler
Brændbart	Intet fast	Kommunal modtagestation
Papir /pap	Intet fast	Kommunal modtagestation
Glas	Intet fast	Kommunal modtagestation
Plast og PVC	Intet fast	Kommunal modtagestation

**Farligt affald: Dokumentation for bortskaffelse skal kunne fremvises ved tilsyn.*

Der er ingen oliekemikalier på ejendommen. Alt skift af olie på traktorer mm. foretages på servicevirksomhed.

Opbevaring af medicin og desinfektionsmidler opbevares i i forrummet.

Holstebro Kommune har udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald. Dette regulativ er gældende for husdyrbruget. Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres, bortskaffes og registreres iht. affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Der gøres opmærksom på, at farligt affald, såsom spildolie, skal transporteres og afhændes til en af Holstebro Kommune godkendt transportør/modtager. Liste over godkendte transportører/modtagere kan ses på Miljøstyrelsens hjemmeside (affaldsregister).

Husdyrbruget skal registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler, herunder skal al bortskaffelse af farligt affald, som f.eks. spildolie, kunne dokumenteres. Dokumentation kan f.eks. være faktura fra værksted ved olieskift, kvittering fra genbrugsplads el.lign.

Alt medicinaffald (kanyler, sprayflasker, tomme ampuller, medicinrester mv.) skal håndteres som farligt affald, medmindre andet er angivet på emballagen. Kvittering

for farligt affald skal fremvises ved tilsyn. Medicinaffald kan afleveres til dyrlægen, mod betaling på genbrugspladsen eller til anden godkendt modtager.

Kemikalieaffald og spildolie skal opbevares i egnede beholdere (tydeligt mærket med indhold) med tætsluttende låg på spildbakke eller tæt bund med opkant og uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, boringer eller brønde. Oplagspladsen/spildbakken skal være under tag, og have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

Indenfor affaldsområdet er BAT bl.a. at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres iht. gældende lovgivning, og affaldet skal løbende bortskaffes iht. ovenstående, uden der sker ophobning. Der stilles ikke skærpede vilkår til opbevaring af affald, da forholdene er omfattet af gældende lovgivning. Det stilles vilkår om, at husdyrbruget skal arbejde for at nedbringe affaldsfrembringelsen, og at husdyrbruget ved tilsyn skal redegøre for tiltag.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med det stillede vilkår lever op til BAT.

Døde dyr

Døde dyr opbevares under kadaverkappe, jf. bilag 2, indtil afhentning af DAKA. Der forventes maksimalt 400 slagtesvin til afhentning af DAKA årligt, dog med det forbehold at det naturligvis ikke kan forudsiges nøjagtigt.

I henhold til gældende regler skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden. Hvor det er nødvendigt, skal afhentningspladsen sikres mod ådselædende dyr. I tilfælde hvor dyrene er overdækket, skal dette ske med en fast overdækning. Alternativt kan dyrene opbevares på frost eller køl.

Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Alternativt kan afhentning udsættes indtil containeren er fuld – dog maks. 3 uger efter påbegyndt påfyldning, såfremt dyrene opbevares på køl.

Holstebro Kommune vurderer, at håndteringen af døde dyr opfylder gældende lovkrav, og derved er der ikke særlige forhold, som taler for vilkår ud over gældende lovgivning. Der gøres opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed på

området, og denne kan påbyde, at opbevaringsstedet f.eks. flyttes længere væk fra offentlig vej.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er reguleret tilstrækkeligt igennem gældende lovgivning, og stiller derfor ikke skærpende vilkår.

Sprøjtemidler og kemikalier

Pesticider og kemikalier opbevares i rum i lade. Der er ingen gulvafløb i rummet. Desinfektion og rengøringskemikalier opbevares i forrummet. Bortskaffelsen af pesticidrester og tomme emballager følger vejledningen på de enkelte produkter.

Oplag af kemikalier skal i henhold til gældende lovgivning opbevares utilgængeligt for børn, dyr og uvedkommende. Oplaget må ikke medføre risiko for forurening af jord og undergrund, og skal derfor være under tag og på spildbakke eller tæt bund med opkant, uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, boringer eller brønde.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

Det er i ansøgningen oplyst, at:

- Beholderen er stabil og kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Beholderen tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- Beholderens bund og vægge er tætte
- Der er ingen spjæld, og alt overpumpes via neddykket rør
- Gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- Beholderen er overdækket med fast overdækning
- Beholderen kontrolleres ved 10-års beholderkontrol

Den flydende husdyrgødning (svarende til 303,87 DE) leveres til Maabjerg Bioenergy. Afgasset biomasse (svarende til 190,38 DE og 19.038 kg N og 2.425 kg P) returneres til opbevaring i gyllebeholderen og/eller udbringning på arealerne. Den afgassede biomasse vurderes at svare til ca. 3.733 m³ (ved et N-indhold på 5,1 kg N/ton).

I nedenstående Skema 8 angives gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget:

Skema 8. Gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget.

Opbevaringsanlæg	Byggeår	10 års beholderkontrol	Kapacitet [m ³]
Gyllebeholder I	1994	09-06-2015	2.500
Gyllekanaler	1994	---	750
Fortank	1994	---	50
Samlet opbevaringskapacitet:			3.310

På husdyrbruget bliver der ifølge normtal produceret 5.460 t. Da gyllebeholderen er overdækket kan der fratrækkes 250 t. Dette giver umiddelbart en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning svarende til ca. 8 måneder. Husdyrbruget skal, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen, mindst råde over en opbevaringskapacitet svarende til 6 måneders tilførsel, om end opbevaringskapaciteten skal være tilstrækkelig til, at husdyrgødningen kan udbringes miljømæssigt forsvarligt. Dette betyder reelt, at et husdyrbrug skal råde over en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders produktion for at sikre, at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstofindhold opfylder kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om tilstrækkelig opbevaringskapacitet er stillet med baggrund i, at dyrene på husdyrbruget producerer den gødning, der skal opbevares i lagrene og med henblik på at forhindre, at der sker overfyldning af gyllebeholdere med spild og forurening til følge. I dette projekt afhentes den producerede flydende husdyrgødning løbende fra fortanken og den afgassede biomasse fra Maabjerg Bioenergy returneres via lastbil til gyllebeholderen. Holstebro Kommune vurderer på denne baggrund, at risikoen for overfyldning af gyllebeholderne er minimal.

Fast overdækning af gyllebeholder

Ejendommens gyllebeholder er etableret med fast overdækning. Dugen bør holdes fri fra beholderkanten, ellers udsættes dugen for stor slitage. Der frigives svovlbrinte fra gyllen. Svovlbrinte sammen med kondens på dugens underside og ilt fra luften danner svovlsyre, der kan angribe beholderens beslag. For at undgå, at der drypper kondensvand på betonelementernes indvendige side, kan der monteres et "skørt" på indvendig side af teltdugen. Det indvendige "skørt" vurderes at være tilstrækkelig korrosionssikring, og der er således ikke behov for ekstra kontrol af beholderen. Der stilles vilkår om, at der etableres indvendigt skørt.

Herudover stilles der vilkår om, at teltåbningen kun må stå åben i forbindelse med omrøring og tømning af gyllebeholder. Teltoverdækningen må herudover dog højst stå åben i et døgn. Såfremt teltoverdækningen står åben længere noteres dette i logbogen med angivelse af årsag til dette

BAT i forhold til gødningsopbevaring er bl.a. følgende tiltag:

- at udbringningen ikke giver anledning til unødige gener.
- at anlæg til opbevaring af gødning mindst en gang om året tømmes for inspektion for revner/utætheder m.v. og vedligeholdelse.
- at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget.
- at flydelag på gyllebeholdere opretholdes, og at flydelaget hurtigt reetableres, når det brydes.
- At gyllebeholdere er etableret med fast overdækning

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår leves op til BAT.

Håndtering af gylle og afgasset biomasse

Påfyldning af gyllevogne

Da der kan benyttes gyllevogne, med påmonteret pumpe og returløb, er det ikke fundet nødvendigt at kræve, at påfyldning af gyllevogne og lignende, foregår på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der opstår risiko for spild ved påfyldning af gyllevogne, kan tilsynsmyndigheden kræve, at påfyldning skal ske på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder.

Opbevaring af dybstrøelse

Som hovedregel skal fast husdyrgødning (inkl. dybstrøelse) opbevares i en mødding med fast bund og afløb. Komposteret dybstrøelse må opbevares i marken såfremt tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti. Dybstrøelse, der har ligget i stald i 3-4 måneder, er oftest så kompostlignende, at det kan opbevares i marken.

Der produceres kun mindre mængder gødning fra hesteholdet på ejendommen. Gødningen fra hestene tilføres gyllebeholder.

Sikring af omgivelserne mod gener og forurening

Der stilles vilkår om, at komposteret dybstrøelse, der opbevares i markstak, skal placeres mindst 150 meter fra nabobeboelse uden landbrugspligt, samt at omlastning ved udkørsel af dybstrøelse skal ske minimum 100 meter fra nabobeboelse. Dette af hensyn til at reducere risikoen for gener af lugt og fluer. En omlastning må højst tage en uge.

Kompostmarkstakke højst må oplagres samme sted i marken i 12 måneder, og markstakkene må ikke placeres samme sted igen før efter 5 år. Den ansvarlige for landbrugsdriften (driftsherren) skal derfor årligt føre optegnelser over markstakkene. Optegnelserne skal omfatte oplysninger om oplagsperiode og placering f.eks. ved angivelser på et kort.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Ammoniak

Den samlede ammoniakfordampning fra anlæg og lagre er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 4.096 kg N/år, hvilket er en meremission på 1.019 kg N/år i forhold til nudrift og en meremission på 1.318 kg N/år i forhold til 1/1 2007-niveau.

Skema 9. Ammoniakfordampning fra husdyrbrugets staldanlæg.

Beskrivelse	N-emission ansøgt drift ift. nudriften i 2008	N-emission Ansøgt drift ift. afgørelse om fulde stalde 15-03-2012
	SKEMA ID 85205	SKEMA ID 78669
Emission fra stalde omfattet af kravet om 30 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	2.611kg N / år	2.894 kg N / år

Beskrivelse	N-emission ansøgt drift ift. nudriften i 2008	N-emission Ansøgt drift ift. afgørelse om fulde stalde 15-03-2012
	SKEMA ID 85205	SKEMA ID 78669
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	1.227 kg N / år	943 kg N / år
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	23 kg N / år	23 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	230 kg N / år	230 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	5 kg N / år	5 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse og min 30 % reduktion	4.096 kg N / år	4.096 kg N / år
Meremission	1.318 kg N / år	1.019 kg N / år
Emission 2007 (før udvidelse)	2.778 kg N / år	

Tallene i Skema 9 er medtaget for at vise ammoniakemissionen for den enkelte udvidelse og for den samlede kumulative udvidelse siden 1. januar 2007.

Jf. de indsendte beregninger i skema 85205 og 78669 er husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau for ammoniak overholdt.

Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000 (kategori 1 natur)

De nærmest liggende Natura 2000-områder i forhold til ejendommen er EF-Habitatområde nr. 225, Idom Å og Ormstrup Hede samt EF-habitatområde nr. 249, Ovstrup Hede og Røjen Bæk. Mindsteafstanden hertil er i begge tilfælde ca. 13,5 kilometer.

Der er foretaget beregninger af kvælstofdepositionen i det førstnævnte område. Beregningerne viser en kvælstofdeposition på 0,0 kg N/ha/år fra den samlede ejendom efter udvidelsen.

Holstebro Kommune venter ingen negativ effekt af kvælstofemissionen fra ejendommen på de nærmest liggende Natura 2000-områder.

Større ammoniakfølsomme naturområder udenfor Natura 2000 (kategori 2 natur)

Lidt over 3 kilometer nordvest for ejendommen er der registreret et ca. 6,3 ha stort overdrev ved det nederste løb af Tvis Å, som er omfattet af reglerne for kategori 2 natur.

Overdrevet er B-målsat i den kommunale naturplan, og naturkvaliteten vurderes som temmelig høj. Ved en grundig botanisk gennemgang i sommeren 2014 er der blandt andet registreret fine overdrevsarter som smalbladet timian, bakke-nellike, almindelig eng-havre og hjertegræs.

Beregninger viser en totaldeposition i dette område på 0,0 kg N/ha/år, og reglerne for kategori 2 natur er dermed overholdt.

Holstebro Kommune venter ingen negativ effekt af kvælstofemissionen fra ejendommens drift på de nærmest liggende områder med kategori 2 natur.

Ammoniakfølsomme naturområder i øvrigt (kategori 3 natur)

Nord og øst for ejendommen findes en række naturområder langs Tvis Å, der skønnes at være omfattet af reglerne for kategori 3 natur.

Der er tale om A-målsatte overdrev, enge og moser med en høj naturkvalitet og for norges vedkommende en betydelig følsomhed overfor atmosfærisk kvælstof. På lokaliteterne er blandt andet fundet arter som plettet- og purpur-gøgeurt, spæd mælkeurt, guldblomme og lav skorzoner.

Beregninger i tre forskellige punkter nær ejendommen viser en kvælstofdeposition på 0,1 kg N/ha/år fra udvidelsen og 0,4 – 0,6 kg N/ha/år fra den samlede ejendom efter udvidelsen. Reglerne for kategori 3 natur er således overholdt, og Holstebro Kommune venter ingen eller kun en meget begrænset negativ effekt af udvidelsen af ejendommen på disse naturområder.

Vest og sydvest for ejendommen, i afstande på 300-500 meter, ligger et par mindre løvskove, der muligvis kan være kvælstoffølsomme. Beregninger viser dog her en merdeposition på 0,1 – 0,2 kg N/ha/år, og reglerne for kategori 3 natur er også her overholdt.

Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde (hvad enten der er tale om Natura 2000, § 7 eller § 3 beskyttet natur) er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer, der grænser op til ammoniakfølsomme naturområder, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav. Dette kan være vilkår om nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

Udbringningsarealer for husdyrgødning

Ingen af de angivne udbringningsarealer for husdyrgødning er registreret som beskyttede i henhold til naturbeskyttelseslovens §3.

I tilknytning til udbringningsarealerne for husdyrgødning er der registreret enkelte vandhuller beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens §3. Der gøres opmærksom på, at

der om søer og vandhuller med et overfladeareal over 100 m² gælder krav om 9 meter brede dyrkningsfrie bræmmer, jf. Lov om randzoner.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan påvirke lugten fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det fx staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har bl.a. til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme væsentlige lugtgener fra opbevaring af husdyrgødning, når reglerne overholdes.

Lugt fra ventilation af stalde udgør et særligt problem, som der ikke fuldt ud tages højde for ved bekendtgørelsens fastsættelse af minimumskrav til afstande mellem stald og naboejendomme. Lugt regnes og beskrives i lugtenheder, der kaldes odour units (OUe). Der er en sammenhæng mellem antallet af lugtenheder og den måde lugt opfattes. Opfattelsen af lugt kan variere fra menneske til menneske, men helt overordnet, så svarer 1 lugtenhed (OUE) til grænsen for, hvornår lugten kan erkendes i et laboratorium. Ved 3 lugtenheder er det muligt, at genkende lugttypen som f.eks. svinelugt. Ved 5 lugtenheder kan lugten med sikkerhed bestemmes, men den er svag, mens lugten ved 10 lugtenheder er en tydelig lugt, der i tilfælde af svinelugt kan opfattes som ubehagelig.

Der er 3 forskellige genegrænser, som skal overholdes, før der kan meddeles miljøgodkendelse. I byzone er grænsen sat til 5 OUe, for samlet bebyggelse er grænsen 7 OUe, mens den for enkeltboliger uden landbrugspligt er på 15 OUe.

Lugt vurderes altid ud fra to standardberegninger baseret på den nye lugtvejledning (Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug), og FMK-vejledningen (Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK, 2. udgave maj 2002). Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to vejledninger. Det er i Skema 10 angivet, hvilken af de to modeller der giver den længste geneafstand.

Skema 10. Beregning af geneafstande efter FMK vejledningen og 'Ny Lugtvejledning'.

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand ansøgt drift	Korrigeret geneafstand nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Byzone (Tvis)	501 meter (FMK)	501 meter (FMK)	501 meter (FMK)	365 meter (FMK)	Nej
Samlet bebyggelse (Munkbro)	461 meter (ny model)	461 meter (ny model)	474 meter (ny model)	5.129 meter (ny model)	Ja
Enkelt bolig (ikke landbrugspligt)	135 meter (ny model)	108 meter (ny model)	117 meter (ny model)	238 meter (ny model)	Ja

(Tvislundvej 3)					
-----------------	--	--	--	--	--

I standardberegningen er genekriteriet ikke overholdt i forhold til byzone til Tvis. Husdyrbruget iværksætter tiltag i form af hyppig gylleudslusning samt etablering af miljøkryds i ventilationsafkastene, hvilket reducerer lugten ved byzonen. Disse forhold er nærmere beskrevet i det følgende.

Hyppig udslusning af gylle

Beregningen i skema 10 er baseret på det ansøgte skema ID 78669, hvor der i forhold til reducere af lugt i staldafsnittet med drænet gulv + spalter (33/67) er valgt hyppig udslusning med en gennemsnitlig effekt på 20%. Teknologien blev den 6. februar 2015 optaget på Miljøstyrelsens Teknologiliste.

Da det er afgørende for anvendelsen af teknologien, at gyllen i kanalerne bliver udsluset ugentligt, stilles der under vilkårsafnittet stalde vilkår til dette.

Desuden bliver der stillet vilkår om, at udslusning af gylle skal foretages mellem kl. 8 og 16 og må ikke foretages på lørdage eller søn- og helligdage.

Mht. dokumentation af udslusning af gylle har ansøger ønsket vilkår om, at der skal føres logbog over, at hyppigheden af udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkåret om, at gyllen skal udsluses ugentligt. Og at denne registrering skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

Holstebro Kommune vurderer imidlertid, at der skal stilles vilkår til datalogning af den hyppige udslusning af gylle. Holstebro Kommune begrundet dette med, at husdyrbruget ligger tæt på byzonen til Tvis, og det har været nødvendigt, at benytte OML beregninger for at vise, at lugtgenekriteriet til byzone er overholdt.

Ansøger har foreslået at bruge Maabjerg Bioenergys BioLink system til datalogning. I ejendommens fortank på 140 m³ sidder der en datalogger, hvor mængderne af gylle, som udsluses fra slagtesvinestaldene til fortanken, og som afhentes af Maabjerg Bioenergy, registrerer og sender til BioLink. Da der i perioder er væsentlig færre grise på stald end i andre perioder, vil der desuden være behov for dokumentation for antal grise på stald. Hvis ansøger vælger denne form for dokumentation, er det hans vilkår at kunne fremlægge dokumentationen for, at vilkår 23 er overholdt.

Vilkåret stilles med følgende ordlyd: "Der skal foreligge dokumentation for, at gyllen udsluses fra gyllekanalerne, så der aldrig står mere gylle i gyllekanalerne end en uges produktion. Denne dokumentation skal ske ved udskrift fra BioLink og evt. slagterafregning, E-kontrol eller anden dokumentation for antal dyr på stald."

Hvilket vilkår, der vælges, hvis der ikke længere leveres gylle til Maabjerg Bioenergy afhænger af gylleudslusningssystemet på ejendommen, således at:

- A. Nedenstående vilkår anvendes såfremt gylleudslusningssystemet er fuldautomatisk og har indbygget en timerfunktion, hvor der er mulighed for at indstille udslusningen til at finde sted ugentligt. Med fuldautomatisk menes at gyllekanaler er udstyret med f.eks. mekanisk spjæld, mekaniske gyllepropper eller lign.

”Gyllesystemet skal være udstyret med automatisk åbning af spjæld, gyllepropper eller lignende, der sikrer at udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkår 9. Den automatiske styring af udslusningen skal tilsluttes en datalogger eller lignende. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.”

- B. Nedenstående vilkår anvendes såfremt gylleudslusningen iværksættes manuelt uden anvendelse af automatisk styring. Med manuelt menes at gyllepropper, spjæld eller lign. manuelt skal åbnes såvel som at pumpen startes manuelt

”Pumpen for rørudslusningssystemet skal være tilsluttet en datalogger eller lignende, der dokumenterer, at hyppigheden af udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkår 9. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.”

eller

”Gyllekummerne skal være udstyret med fastmonterede følere, højdemålere eller lignende, der dokumenterer, at hyppigheden af udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkår 9. Højden af gylle i gyllekanalerne må på intet tidspunkt overskride en mængde der svarer til en uges gylleproduktion. Registreringen fra niveaufølere eller højdemålere skal enten registreres via datalogger eller ved førelse af logbog. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.”

Konkret OML-beregning af lugtpåvirkning af Tvis

Hyppig udslusning af gylle har sikret, at den ansøgte korrigerede geneafstand til byzone er lig med den korrigerede geneafstand i nudrift. Da den vægtede gennemsnitsafstand desuden er større end 50 % af geneafstanden, har Holstebro Kommune vurderet, at der er grundlag for at foretage en vurdering baseret på de konkrete virkemidler i en model kaldet OML, hvor udledningen og spredningen af lugt vurderes i forhold til de konkrete staldanlæg, virkemidler og omgivelser.

OML-beregningen tager udgangspunkt i, at ansøger anvender miljøteknologien miljøkryds/miljømodul. Teknologier skal normalt være optaget på teknologilisten, før de kan anvendes som virkemidler i miljøgodkendelser. Miljømodulet er ikke optaget på teknologilisten, men brugen af miljømodul er anerkendt i Højesterets dom af 11. december 2002. Herudover er anvendelsen af miljømoduler blevet behandlet af

Natur- og Miljøklagenævnet i bl.a. NMK-132-00559, NMK-132-00101 og NMK-132-00132. Effekten af miljøkryds er undersøgt af Statens Jordbrugstekniske Forsøg (SJF). Effekten er blevet vurderet forskelligt. I NMK-132-00101 vurderes effekten ved, at forøge afkasthøjden med 30 cm og at reducere den indre afkastdiameter med 30 %. Dette medfører på dette husdyrbrug, at afkasthastigheden stiger til 29,5 m/s (106 km/t). Holstebro Kommune har kontaktet producenten af miljømodulet, der vurderer, at en så høj afkasthastighed er urealistisk. I NMK-132-00132 og Højesteret blev effekten vurderet ved at reducere afkastdiameteren, så afkasthastigheden øges med 40 %. Dette medfører på dette husdyrbrug, at afkasthastigheden stiger til op til 20 m/s (72 km/t), hvilket vurderes langt mere realistisk. Holstebro Kommune har vurderet projektet i forhold til den sidste metode, da det er den mest restriktive i forhold til lugtbelastning i byzone.

Ansøger har udarbejdet en konkret OML-beregning for lugtspredningen fra staldanlægget i det ansøgte projekt. OML-beregningen viser, at genekriteriet er overholdt i forhold til byzone. Afstanden måles fra staldanlæggenes vægtede lugtcentrum, der er fastlagt vha. programmet: EmissCentrum. Afstanden måles fra det vægtede lugtcentrum og nabobeboelse eller zonegrænsen, jvf. bilag 5.

I denne ansøgning er det fremover det samme ventilationsanlæg med det samme antal afkast, samme styring og ydelse, der skal ventilere staldene ved det øgede antal grise på stald ad gangen. Den eneste ændring af anlægget er, at der monteres miljømodul i afkastene (miljøkryds), der er en ensretter, som øger afkasthastigheden af luften. Ved anvendelse af miljøkrydset opblandes lugten i en større luftmængde, hvorfor lugten fordeles over et større område, og dermed lugter det mindre ved de nærmeste naboer.

Maks. antal grise på stald ad gangen øges i denne ansøgning med 120 stipladser fra 2.450 stipladser (30-106 kg) til 2.570 stipladser (31-114 kg). Den samlede lugtemission, som er helt afhængig af antal og størrelse af dyr på stald ad gangen, stiger dermed med lugtafgivelsen fra maks. ca. 167 ton grise på stald ad gangen til lugtafgivelsen fra maks. ca. 186 ton grise på stald ad gangen. Dette øgede antal ton grise (ca. 19 ton) på stald ad gangen kan godkendes af kommunen forudsat det beskyttelsesniveau for bl.a. lugt ikke overskrides.

Tabel 1. Oplysninger omkring ventilationssystem samt forudsætninger i OML-beregning

Stald	Slagt III	Slagt II	Slagtesvin
Afkast nr. i OML	Afkast 1	Afkast 2-8 & 24	Afkast 9-23
Antal afkast	1 stk.	8 stk.	15 stk.
Ventilationskapacitet pr. afkast	14.700 m ³ /t	18.000 m ³ /t	14.700 m ³ /t
Afkastdiameter (indre)	0,6 m	0,8 m	0,6 m
Afkastdiameter korrigeret for miljøkryds	0,51 m	0,68 m	0,51 m
Afkasthøjde	6,5 m	6,0 m	5,5-6,0 m.
OUE pr. stald	2610	23.708	35.496
OUE pr. afkast	2.610 OUE/s	2.963 OUE/s	2.366 OUE/s
Bygningshøjde		7 meter	
Receptorhøjde		1,5 meter	

Ruhed	Areallængde	Arealfraktion	Ruhed
Skov (S) (> 50 % træer)	114 meter	0,31	1
Landbrug m. læhegn (L) el. blandet natur < 0.5 m (Bn)	252 meter	0,69	0,1
Samlet			0,2

OML beregningen er udført i en afstand af 366-621 meter fra det geometriske lugtcentrum. Tvis by ligger i retningsintervallet 220 grader til 250 grader, jf. bilag 5. I dette interval er det maksimale lugtniveau på 5 OUE/m³ overholdt.

Der vil blive stillet et vilkår om anvendelse af miljømodul (miljøkryds) i alle afkast.

Lugt fra opbevaringslagre er ikke medtaget i ovenstående beregninger, da gyllebeholderne er omfattet af de generelle afstandsregler. Der stilles ikke skærpede krav til gyllebeholdere eller udbringningspraksis, da der ikke forventes at være væsentlige lugtgener herfra i forhold til omkringboende.

Samlet vurdering for lugt

Idet OML-beregningen viser, at genekriterierne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit B, er overholdt i forhold til byzone/samlet bebyggelse, vurderer Holstebro Kommune, at det ansøgte, med de fastsatte vilkår, ikke vil medføre væsentlige lugtgener.

Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. På baggrund heraf vurderes det, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener hos de omkringboende.

For at sikre de omkringboende er der stillet vilkår om, at hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at lugtgenerne er væsentligt større end forventet på baggrund af grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen jf. det stillede vilkår kræve udført lugtmålinger, og at der gennemføres projekter for at afhjælpe lugtgenerne.

Transport

Transporter på offentlig vej sker i forbindelse med håndtering af dyr, gødning, korn, halm, foderstoffer m.v. Omkring forårs- og høstarbejde vil markarbejdet betyde intensiveret trafik på og omkring anlægget.

Den daglige transport foregår med enkelte undtagelser indenfor normal arbejdstid. En del af husdyrgødningen kan transporteres direkte ud i marken uden, at der skal anvendes offentlig vej. For de øvrige marker gælder, at gyllekørsel foregår ad nærmeste offentlig vej, jvf. bilag 6.

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og henhører under færdselsloven og øvrige bestemmelser, der er fastsat af Justitsministeriet. Husdyrbrugets trafikale belastning af omgivelserne skal vurderes i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse, inden afgørelse om godkendelse træffes. Efter dette tidspunkt kan selve

trafikken ikke reguleres af miljømyndigheden. Ved vurdering af hensigtsmæssig lokalisering af husdyrbruget indgår til- og frakørselsforholdene for husdyrbruget. Hvis kørsel forbundet med husdyrbruget medfører væsentligt øgede trafikale- og miljømæssige gener i nærområdet (f.eks. mange transporter igennem landsbyområder m.v.), og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan det indgå i overvejelserne, hvorvidt kommunalbestyrelsen skal meddele afslag på godkendelse til etablering af udvidelse af et eksisterende husdyrbrug.

Skema 11. Oversigt over antallet af årlige transporter.

Type	Antal transporter	
	før udvidelse	efter udvidelse
Transport af korn	100	120
Transport af tilskudsfoder	15	18
Dieselolie	13	13
Indkøbte smågrise	12	14
Levering slagtesvin	42	50
Afhentning af døde dyr	52	52
Biogasanlæg til og fra	168	203
Udbringning husdyrgødning	123	152
Affald	26	26
Antal transporter i alt	551	648

Antallet af transporter bør betragtes som retningsgivende. I og med der er tale om levende organismer, kan både udbytter på markerne og stald variere fra år til år, hvilket naturligvis har indflydelse på antallet af transporter.

Der køres med husdyrgødning i vækstsæsonen, og der vil være en stigning i antallet af transporter på 29 læs i forhold til nudrift. Reglerne for udkørsel vil blive overholdt. Kørsel i forbindelse med levering af foder vil stige med ca. 25 læs. Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås.

Vurdering af transporter

Antallet af transporter stiger med ca. 18%. Udvidelsen i DE er på ca. 34%. Det samlede antal transporter øges altså ikke tilsvarende, og antallet af transporter vurderes ikke at ligge over, hvad man kan forvente.

Især transport af foder- og gødningstransporter vil blive forøget. Idet transporterne normalt ligger i dagtimerne og ikke har karakter over, hvad der er normalt forekommende for lastvogne og traktorer, forventes det, at støjen ikke vil være væsentligt belastende for omgivelserne.

Holstebro Kommune vurderer, at transportbelastningen som følge af udvidelse af husdyrbruget ikke forøges væsentligt. Holstebro Kommune kan regulere visse transporttyper knyttet til husdyrbrugets egne transporter, hvilket bl.a. er gjort i vilkår 30 og 31, der er stillet for at sikre, at der tages hensyn til omkringboende. En del af den øgede transportbelastning til og fra husdyrbruget sker som følge af flere gylletransporter og til og fra kørsel af dyr fra husdyrbrugets anlæg. Ved regulering af husdyrbrug er det praksis, at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde,

og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Ved hensynsfuld kørsel til og fra husdyrbruget kan støjen herfra minimeres. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Rengøring af offentlig vej

Herudover skal det bemærkes, at der ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørslens ophør, jvf. færdselslovens kapitel 14. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

BAT i forbindelse med transport er bl.a.:

- at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel,
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid.

Det vurderes, at transport til og fra husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT, og at transporterne kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

Støj

Støjklender på husdyrbruget består primært af transport, foderanlæg og kompressor, indblæsning af foder og ventilation samt periodevis støj i forbindelse med markdriften.

Driftsperiode for støjklender

Det tilstræbes, at støjende aktiviteter afholdes i tidsrummet 7-17. Dog med undtagelse af den periodevise markdrift, hvor husdyrbruget er afhængigt af vejret.

Foderanlægget er i drift døgnet rundt, med kontinuert fodring. Der anvendes tørfoder. Alle aktiviteter foregår dog inden døre i foderladen. Foderanlægget er placeret i inden døre, for at mindske støjen.

Ventilationen er stort set altid i drift, da det er nødvendigt af hensyn til indeklimaet i staldene.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlig transporter med lastbil. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning og markarbejde.

Tiltag mod støjklender

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødigt tomgangskørsel undgået.

Samlet vurdering af støj

Der har ikke tidligere været klaget over støj fra husdyrbruget.

Transport, foderanlæg og kompressor og støj fra dyrene og ventilationsanlæg er sædvanligvis de væsentligste støjkilder fra husdyrbrug. Der sker ingen ændringer i støjkilderne i forbindelse med udvidelsen. Holstebro Kommune vurderer, at støj fra husdyrbruget fortsat ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en række vejledende støjgrænser for virksomheder i det åbne land. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen. Det faktuelle støjniveau kendes derfor ikke og kan ikke sammenholdes med de vejledende støjgrænser. For at imødekomme eventuelle støjgener for de omkringboende bibeholdes de eksisterende vilkår om, at de vejledende støjgrænser skal overholdes. Såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/beregninger efter nærmere definerede anvisninger, så det kan godtgøres, at støjgrænserne overholdes.

Det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt ved almindelig anvendelse af de pågældende støjkilder indenfor normal arbejdstid og ved de stillede vilkår. Såfremt der ændres ved eksisterende stalde eller anlæg, der kan medføre ændring i støjniveauet for de omkringboende, skal projektet vurderes iht. principperne for BAT.

Støv

Der kan opstå støvgener ved levering af foder/indblæsning i silo, kørsel på grusveje, høstarbejde og lign. Ved udvidelsen vil der ikke ske væsentlige ændringer i foderforbrug etc. hvorfor støvgener fra levering af foder og indblæsning i siloer ikke vil ændres. Støvgener vurderes primært at forekomme lokalt på ejendommen, og vil ikke være en væsentlig gene for de omkringboende eller trafikanter. Støvgener må også påregnes i kortere perioder under høstarbejdet. Der vurderes dog ikke at være tale om støvgener af væsentlig karakter, som ligger udover det forventelige.

I tørre perioder kan der opstå støvgener ved kørsel på grusveje mellem markerne, men det vil være af en begrænset og lokal karakter, og forventes ikke at genere omkringboende eller trafikanter.

Der har ikke tidligere været klaget over støvgener fra husdyrbruget. Det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt ved almindelig god landmandspraksis.

Generelt forventes der ikke støvgener på eller omkring ejendommen, såfremt de stillede vilkår overholdes.

Lys

Der vil være et vist lysudfald fra bygningernes vinduer, samt fra udendørsbelysning ved udleveringsrampe og ved foderindlevering. Lyset i staldene er tændt i forbindelse med fodring af grisene og ophold i staldene.

I henhold til BREF-notatet er det BAT for svinestalde at reducere energiforbruget gennem anvendelse af lavenergibelysning.

Det vurderes, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkring boende, da der er bevoksninger af træer, samt bygninger der skærmer for lyset.

Restvand og spildevand

Restvand samt husholdningsspildevand fra husdyrbruget håndteres som angivet i Skema 12:

Skema 12. Håndtering af restvand og spildevand.

Restvandstype	Håndtering
Tag- og overfladevand	Ledes til dræn
Restvand fra vask af stalde	Ledes til gyllekanaler

Ca. 290 m³/år spildevand ledes til gyllebeholder med flydende husdyrgødning efter udvidelsen.

Forhold omkring ejendommens husspildevand reguleres ikke i denne godkendelse. I forbindelse med revision af kommunens spildevandsplan kan ejendommen evt. blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen.

Skadedyr

Rotter

Bekæmpelse af rotter foretages efter Statens Skadedyrslaboratoriums retningslinjer. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv. (Bek. nr. 611 af 23. juni 2001). Der er fast aftale med privat firma vedr. rottebekæmpelse.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, da husdyrbruget i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser er forpligtiget til at sikre, at bygninger bliver fornuftigt vedligeholdt og fremtræder i gennemført renholdt stand, så rotternes levemuligheder på ejendommen begrænses. Dette betyder, at husdyrbruget skal sikre, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for f.eks. rotter, undgå rod på husdyrbruget og kontrollere rottesikringen ved døre, vinduer, rørgennemføringer og ventilationsåbninger, riste, lyskasser, skakte etc., bevoksninger, evt. ru mure, tagkonstruktioner, facaden generelt, kloaksystemets tilstand samt anmelde rotter og rette sig efter påbud meddelt af kommunalbestyrelsen.

Fluer

Biologisk fluebekæmpelse foretages efter Statens Skadedyrslaboratoriums retningslinjer i det omfang, det er nødvendigt. Ved hyppig udslusning forventes det, at fluemængden nemmere kan kontrolleres og holdes nede.

Der skal på husdyrbruget foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium. Såfremt husdyrbruget skulle give anledning til fluegener for omkringboende, stilles der vilkår om, at Holstebro Kommune kan forlange, at der føres en journal over fluebekæmpelsen.

Driftsforstyrrelser eller uheld

Mulige uheld anses at være spild af olie-/ kemikalieprodukter samt gyllespild og – uheld o.l. Ansøger forventer største risiko for uheld at være i forbindelse med opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning og diesel.

Overpumpning af gylle

Gyllevognene fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllespild i forbindelse med pumpefejl og ved påfyldning af gyllevogn. Der vil i miljøgodkendelsen ikke blive stillet vilkår til anvendelse af dødemandsknapper, timere og lign. i forbindelse med gylleanlæg, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at disse forhold er reguleret i eksisterende lovgivning, jvf. afsnit under påfyldning af gyllevogne.

Gylleuheld

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Såfremt en gyllebeholder eller pumpeledning springer læk eller en pumpe starter utilsigtet, vurderes det som værende usandsynligt, at gyllen løber til grøfter eller vandløb. Terrænet omkring gyllebeholderne er ikke stærkt skrånende mod hverken grøfter, vandløb eller naturområder, og derfor vil gyllen ikke udgøre en risiko for overfladevand eller natur. Der er ikke drænet i området.

Bekæmpelsesmidler

Hvis bekæmpelsesmidler ved uheld blandes eller klumper sammen i sprøjtebeholderen, således at de ikke kan anvendes i en afgrøde, skal den ubrugelige sprøjtevæske bortskaffes som affald. Det samme gælder for større spild, som opsamles i forbindelse med uheld. Godkendelsesmyndigheden skal underrettes herom ved uheld. I akutte situationer skal beredskabet underrettes via 112. Godkendelsesmyndigheden skal klassificere affaldet som enten farligt affald eller ikke-farligt affald, og affaldet skal bortskaffes efter reglerne i affaldsbekendtgørelsen, herunder Holstebro Kommunes affaldsregulativ.

Beredskabsplan

Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden samt ansatte, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. gylleudslip og brand.

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Beredskabsplanen skal indeholde et selvstændigt afsnit om afhjælpende foranstaltninger ved gylleudslip.

BAT er bl.a.:

- at husdyrbruget har en beredskabsplan, der skal benyttes i tilfælde af uheld eller lignende på husdyrbruget,
- at alle, der arbejder på husdyrbruget, er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved hvor den kan findes,
- at beredskabsplanen hænges op synligt flere steder på husdyrbruget,
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

Renere teknologi og ressourcestyring

Miljø- og ressourcestyring bygger på et helhedsprincip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen, herunder at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer, at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet, samt at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelserne bliver minimeret under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi er samtidig et bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

På husdyrbruget er der iværksat følgende tiltag for renere teknologi, herunder besparelser på vand og el:

Energi

- Der er etableret halmfyr, hvilket vil reducere behovet for anvendelse af olie.
- Løbende udskiftning af eks. lysstofrør i eks. stalde til lavenergilystofrør.
- Lyset i staldene er tændt efter behov.
- Ventilationssystemet rengøres jævnlige. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge energiforbruget.

Vand

- Drikkepipler er installeret over fodertruget. Installationerne kontrolleres dagligt, og der udføres småreparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.
- Stalde iblødsættes og vaskes med højtryksrensere.
- Stophaner på vandslanger.

Management

- Forbrug af vand, energi, foder, pesticider og handelsgødning registreres.
- Alle ansatte deltager løbende i relevante kurser.
- Der føres journal over afsætning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplaner, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med gylle, brand mv. er beskrevet.
Ansøger eller dennes ansatte tilser dyr og produktionsanlæg flere gange

hver dag. Der udføres små reparationer, når det er nødvendigt. Der bliver tilkaldt service til driftsanlægget efter behov.

- Ammoniak**
- Delvist spaltegulv.
 - Der er etableret fast overdækning på gyllebeholderen.

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at husdyrbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Forbruget af ressourcer på husdyrbruget består primært af vand, el og olie, jf. Skema 13:

Skema 13. Husdyrbrugets ressourceforbrug.

Type	Forbrug før udvidelse	Forventet forbrug efter udvidelsen
El forbrug [kWh]	170.000	180.000
Vand til drikkevand [m ³]	5.000	5.700
Vand til vask af stalde [m ³]	250	250
Olie [liter]	15.000	15.000

Det er oplyst, at forbrug af vand, energi og olie registreres i husdyrbrugets driftsregnskab. Desuden udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres. Der vil i overensstemmelse hermed blive stillet vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på at sikre, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

Ud fra energiguiden er energiforbruget ca. 15 kWh pr. slagtesvin. Det forventede energiforbrug er derfor omkring 150.000 kWh. Hertil kommer drift af evt. markvanding etc. Et anslået forbrug på 180.000 kWh vurderes derfor umiddelbart at være i den høje ende.

For at sikre fokus på muligheder for energibesparelser stilles der vilkår om, at hele husdyrbruget seneste 1 år efter at miljøgodkendelsen er taget i anvendelse, skal være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget.

Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en energigennemgang skal tage udgangspunkt i Dansk Landbrugsrådgivnings energisparekatalog, og som minimum skal indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. En energifaglig person kan f.eks. være en konsulent fra et el-selskab eller. lign.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT bl.a.:

- at husdyrbruget gennemgås med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med husdyrbrugets energiselskab/konsulent,
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning,
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås,
- at der anvendes energibesparende belysning,

- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt,
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT på management. Herunder skal det påpeges, at tiltag til minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning er behandlet senere i miljøgodkendelsen.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

Svinegyllen produceret på husdyrbruget afsættes til Maabjerg Bioenergy (CVR: 30507509) og den afgassede biomasse, som tages retur, udbringes sammen med dybstrøelsen fra hestene på udspretningsarealer, der er ejede eller forpagtede af husdyrbruget på Tvislundvej 4, 7500 Holstebro, jf. Skema 14.

Skema 14. Næringsstofsammensætning og husdyrgødningstyper til- og fraført husdyrbruget.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Produceret husdyrgødning				
Tvislundvej 4, 7500	Svinegylle	29.528	7.323	303,87
Tvislundvej 4, 7500	Dybstrøelse	139	28	1,38
I alt		29.667	7.351	305,25
Fraført fra husdyrbruget til biogas				
Til Maabjerg BioEnergy	Svinegylle	-29.528	-7.323	-303,87
Tilført husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer				
Fra Maabjerg BioEnergy	Separeret afgasset biomasse (gnst. udnyttelse 81 %)	+19.038	+2.425	+190,38
I alt til udbringning på husdyrbrugets arealer		19.177	2.453	191,75

Sammensætningen af husdyrgødningen har betydning for den vurdering, Holstebro Kommune foretager af miljøpåvirkningen ved udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at sammensætning og maksimal mængde af husdyrgødning ikke må afvige fra det i Skema 14 angivne.

Inden miljøgodkendelsen tages i brug skal der foreligge en skriftlig aftale om afsætning af minkgyllen produceret på husdyrbruget til Maabjerg Bioenergy A/S svarende til husdyrbrugets produktion. Der stilles vilkår herom.

De ejede og forpagtede udspretningsarealer udgør 137,96 ha.

Udspretningsarealerne er fordelt i henhold til Skema 15 og er beliggende i henhold til bilag 9.

Skema 15. Fordeling af udspretningsarealer i relation til ejerforhold, mark nr. og arealstørrelse.

Marknr.	Ha	Ejerforhold
Ejede arealer		
1	22,42	Henrik Lund Nørgaard, Tvislundvej 4, 7500 Holstebro
4	14,74	Henrik Lund Nørgaard, Tvislundvej 4, 7500 Holstebro og Lise Gravgaard Thorup Nørgaard, Tvislundvej 4, 7500 Holstebro
5	3,69	Henrik Lund Nørgaard, Tvislundvej 4, 7500 Holstebro
6	7,43	Bo Bjerggaard, Brejnholtvej 4, 7500 Holstebro
7	14,13	Lauge Gjedbo, Gedbovej 9, 7500 Holstebro
8	6,17	Elsa Voldbjerg Sørensen, Brejnholtvej 2, 7500 Holstebro og Ulla Voldbjerg Sørensen, Brejnholtvej 2, 7500 Holstebro
9	5,31	
10	2,01	Carsten Erik Borg, Brejnholtvej 3, 7500 Holstebro
3	40,62	Henrik Lund Nørgaard, Tvislundvej 4, 7500 Holstebro
2	21,43	

Marknr.	Ha	Ejerforhold
I alt	137,96	ha forpagtede og ejede arealer

Forudsætninger for arealdriften

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 25 og 26 må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgås aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer uden forudgående godkendelse fra godkendelsesmyndigheden. Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstofindhold til udbringning på marker eller lignende, med mindre det fremgår af godkendelsen.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse sædskifteplaner, gødningsplaner eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften, og den mængde husdyrgødning der udbringes (harmonikrav). For svin må der udbringes 1,4 DE/ha pr. planperiode.

For at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens harmonibestemmelser (forholdet mellem størrelse af dyrehold og udbringningsareal) for husdyrgødningen, der udbringes på ejede og forpagtede arealer, skal der være et udbringningsareal på minimum 136,96 ha til rådighed. Der er 137,96 ha til rådighed, hvorfor det generelle harmonikrav er opfyldt.

BAT i forhold til udbringningsarealer er bl.a. at den producerede husdyrgødning afstemmes med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af kunstgødning.

Udskiftning af udbringningsarealer

Alle ændringer i udbringningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Holstebro Kommune skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Holstebro Kommune har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Kommende motorvej

Husdyrbrugets arealer mark 3 og 4 bliver påvirket af etableringen af Holstebro Motorvejen, da vejens forløb og regnvandsbassin delvist placeres på disse to marker. Når disse arealer ikke længere kan benyttes til udbringning af

husdyrgødning/afgasset biomasse, skal der enten modtages tilsvarende mindre afgasset biomasse, eller der skal anmeldes erstatningsarealer.

Sædskifte og efterafgrøder

Alle arealerne drives med S4-sædskifte, der er identisk med referencesædskiftet. Da beregningerne er foretaget på et sædskifte, der ikke afviger fra referencesædskiftet, stilles der generelt ikke vilkår til anvendelsen af et specifikt sædskifte.

7 % ekstra efterafgrøder er anvendt som et virkemiddel i ansøgningen til at nedbringe nitratudvaskningen til og Natura 2000 overfladevand. Mængden af ekstra efterafgrøder fremgår af de respektive afsnit om grundvand og Natura 2000 områder. De ekstra efterafgrøder beregnes på baggrund af efterafgrødegrundarealet og etablering, tæthed og vedligeholdelse følger NaturErhvervstyrelsens regler for lovpligtige efterafgrøder. De ekstra efterafgrøder, der anvendes som virkemiddel til at reducere nitratudvaskningen, kan dog ikke erstattes af mellemafgrøder, overskud af efterafgrøder fra tidligere år, energiafgrøder, afbrændt fiberfraktion eller efterafgrøder udlagt af en anden jordbruger.

Udbringning af husdyrgødning

Udbringningen foregår efter gældende regler og under hensyntagen til planternes behov ved fastlæggelse af udbringningstidspunktet. Der udarbejdes mark- og gødningsplan samt gødningsregnskab årligt.

Holstebro Kommunes vurdering

Transport af gylle

Gener fra transport er generelt vurderet i afsnittet om transport. Husdyrbrugets egne arealer til udbringning ligger forholdsvis tæt omkring ejendommen, og det vurderes på den baggrund, at transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne ikke er forbundet med væsentlige gener. Transport af gylle til Maabjerg Bioenergy og retur er omfattet af færdselsloven.

Gener fra udbringning af gylle

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold, og evt. nedbør). Hvis gyllen nedfældes eller køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Markerne nr. 1 og 2 ligger mindre end 200 meter fra byzone, sommerhusområde eller område i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. Arealerne er derfor omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 28 om udbringning lørdage, søn- og helligdage:

§ 28. Husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse må ikke udbringes på lørdage samt søn- og helligdage på arealer, der ligger nærmere end

200 meter fra byzone, sommerhusområder eller områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål.

Holstebro Kommune vurderer generne, trafikale og lugtmæssige, fra udbringning af husdyrgødning fra ejendommen som begrænset, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode.

BAT

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelser, bl.a. husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Følgende BAT tiltag er således lovpligtige:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage)
- tilladte udbringningsmetoder: nedbringning eller slangeudlægning
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha
- krav til efterafgrøder
- krav om mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse
- ikke tilladt at udbringe husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord
- ikke tilladt at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande.
- der skal være en 2-9 meter ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb og søer.

Følgende BAT-forhold er ikke direkte reguleret i dansk lovgivning:

- at anvende BAT med hensyn til de maskiner, der anvendes til udspreddning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen
- at det ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning
- at sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted
- at anvende godt landmandskab, såsom at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for, at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene

- at behandle husdyrgødning mhp. at minimere lugtemissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende arealer og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne.

Holstebro Kommune vurderer på baggrund af ovenstående vurdering og de stillede vilkår, at husdyrbruget lever op til BAT mht. udbringning af husdyrgødning.

Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer

Grundvand

Arealerne ligger udenfor områder med særlige drikkevandsinteresser, nitratfølsomme indvindingsopland, indvindingsopland til almen vandforsyning og hygiejnezone for vandværksboringer.

Det vurderes, at der ikke umiddelbart er en risiko for forurening af drikkevand til almen vandforsyning. Arealerne ligger udenfor kommende indsatsplanområde.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der i miljøgodkendelsen ikke skal stilles yderligere vilkår til sikring af grundvand til drikkevand.

Det bemærkes, at flere arealer ligger i et område, hvor den kommende motorvej skal placeres. Disse arealer vil til den tid ikke kunne indgå som udspretningsarealer.

Bilag IV-arter

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må lide skade.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne, vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget.

- Småflagermus: Forekommer næsten overalt i Vestjylland, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.
- Birkemus: Arten er ikke registreret i området.
- Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.
- Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.
- Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse: Af disse arter er spidssnudet frø registreret i flere vandhuller nær ejendommens udbringningsarealer. Under overholdelse af de 9 meter brede dyrkningsfrie

bræmmer omkring vandhuller forventes projektet dog ikke at få en negativ indflydelse på artens levedmuligheder i området.

- Grøn kølleguldsmed: Forekommer udbredt i Storå, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.
- Vandranke: Vokser nær Felsted Kog og i Husby Sø, men i stor afstand fra ejendommen.
- Gul stenbræk: Holstebro Kommune rummer mindst 3 paludella-væld, hvor arten kan tænkes at forekomme, men den er trods eftersøgninger ikke fundet her i nyere tid.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets udspretningsarealer er Holstebro Kommune ikke bekendt med arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV, som kan blive negativt påvirket af nærværende godkendelse.

Generelle betragtninger for Natura 2000-områder

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver: EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV.

Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen². Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-område efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens³ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for, at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelige til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

² Hjertemuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

³ Bek. nr. 44 af 11. januar 2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer

Husdyrlovens beskyttelsesniveau hviler på en række forudsætninger. Holstebro Kommune skal i forbindelse med godkendelse af husdyrbrug vurdere, om forudsætningerne for lovens beskyttelsesniveau er opfyldt for de(t) givne opland(e), hvori husdyrbrugets udbringningsarealer er lokaliseret.

Jvf. appendiks 1 vurderer Holstebro Kommune, at forudsætningerne for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau (bilag 3) i oplandet til Nissum Fjord er opfyldt. Det skærpede beskyttelsesniveau er gældende pga. stigende husdyrtryk i oplandet til Nissum Fjord, hvorfor der er tale om en forøget udledning til oplandet. Herudover er der ikke konstateret en forøget udledning af næringsstoffer fra andre kilder i oplandet.

Nitratudvaskning i det ansøgte projekt

Husdyrbrugets udbringningsarealer afvander til Felsted Kog i Nissum Fjord. Udbringningsarealerne er beliggende i et område med et nitratreduktionspotentiale på 76-100 %, og arealerne vurderes derfor som robuste og har derfor nitratklasse 0, jvf. Skema 16.

Skema 16. Oversigt over fordeling af arealer i relation til nitratklasser, harmonitryk og antal dyreenheder, der kan udbringes på arealerne uden anvendelse af nitratudvaskningsreducerende virkemidler.

	Udspretningsareal					Reduceret harmoni (reduktionsprocent)	Harmonitryk uden virkemidler (DE/ha)
	Areal [ha]	N0 [ha]	N1 [ha]	N2 [ha]	N3 [ha]		
I alt	137,96	137,96	0,00	0,00	0,00	100 %	1,40

N-udvaskningen til rodzonen beregnet vha. Farm N i det fremsendte projekt overstiger ikke N-udvaskningen ved udbringning af husdyrgødning i henhold til fuldt harmonitryk jvf. Skema 17. Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om en øget andel af efterafgrøder og reduceret harmonitryk, jvf. tidligere afsnit herom.

Skema 17. Beregning af N-udvaskning til rodzonen vha. Farm N ved udbringning af fuldt harmonitryk svarende til 1,4 DE/ha og S4 sædskifte samt for ansøgt projekt med et harmonitryk på 1,39 DE/ha ved anvendelse S4-sædskifte og 7 pct. Ekstra efterafgrøder.

Scenarier	Planteavl	Fuldt harmonitryk	Ansøgt drift
Harmonitryk og anvendte virkemidler	Handelsgødning S1/S3-sædskifte	1,40 DE/ha S4-sædskifte	1,39 DE/ha S4-sædskifte m. 7 pct. ekstra efterafgrøder
N-udvaskning fra rodzonen	68,6 kg N/ha	71,3 kg N/ha	68,1 kg N/ha

Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område

I henhold til miljøstyrelsens vejledning er det en forudsætning, at

Pkt. 2A) nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, må ikke udgøre 5 % eller mere af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle område, dog

Pkt. 2B) må nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke udgøre

1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.

AD pkt. 2

Det vurderes, som tidligere beskrevet, at Nissum Fjord er et lukket vandområde, hvorfor det er Holstebro Kommunes vurdering, at den husdyrgødningsbetingede nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke må udgøre mere end 1 % af den samlede nitratudvaskning, jvf. pkt. 2B, i oplandet.

Skema 18. Beregning af det relative husdyrgødningsbetingede nitratbidrag til Natura 2000 vandområder.

Natura 2000 område	N65 - Nissum Fjord	N65 - Nissum Fjord
Delområde - kystopland	Nissum Fjord	Felsted Kog
Opland til Natura 2000 området	167.876 ha	120.259 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2010)*	95.864 ha	71.086 ha
Reduktionspotentiale for oplandet	67%	75%
Gnst. udvaskning fra rodzonen i oplandet til Natura 2000 området*	75 kg N/ha/år	75 kg N/ha/år
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området	2.345 tons N/år	1.323 tons N/år
Udvaskning fra øvrige opland (standard betragtning på 10 kg pr. ha)	235 tons N/år	122 tons N/år
Udvaskning i alt fra opland ton N/år	2.579 tons N/år	1.445 tons N/år
Det ansøgte projekt		
Nitratklasse 0	137,96 ha	137,96 ha
Nitratklasse I	0,00 ha	0,00 ha
Nitratklasse II	0,00 ha	0,00 ha
Nitratklasse III	0,00 ha	0,00 ha
Samlet udbringningsareal	137,96 ha	137,96 ha
Nitratreduktionspotentiale i det ansøgte projekt	87,5%	87,5%
Husdyrgødningsbetinget udvaskning fra rodzonen	-0,5 kg N/ha/år	-0,5 kg N/ha/år
Samlede husdyrgødningsbetinget påvirkning til Natura 2000 området, ton N/år	-0,009 ton N	-0,009 ton N
Ansøgt nitratbidrag af samlede nitratbidrag til Natura 2000 området, pct.	0,00%	0,00%

* Beregnet vha. Cttools

Det ansøgte har jvf. Skema 18 beregningsmæssigt en husdyrgødningsbetinget nitratbelastning svarende til 0 % af den samlede N-udvaskning til Nissum Fjord (Felsted Kog).

Samlet vurdering af nitratudvaskningen

Holstebro Kommune vurderer, at forudsætningerne for husdyrlovens beskyttelsesniveau er opfyldt. Herudover er den samlede husdyrgødningsbetingede N-påvirkning af Natura 2000-området mindre end 1 pct. i det ansøgte projekt. Holstebro Kommune vurderer derfor, at projektet både selvstændigt og i sammenhæng med andre planer og projekter ikke vil påvirke Natura 2000-området væsentligt negativt.

Holstebro Kommune har foretaget vurderingen af påvirkning af Natura 2000-områderne i henhold til Miljøstyrelsens vejledning. Miljøstyrelsens vejledning er tiltrådt af Natur- og Miljøklagenævnet i NMK-133-00068, hvor nævnet den 24. november 2011 afgjorde, at vurdering og regulering af kvælstofudvaskningen skal

ske på grundlag af forskellen mellem udvaskningen i ansøgt drift og udvaskningen i en drift uden brug af husdyrgødning – den såkaldte ”planteavlsmode”.

Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt

Udbringning af husdyrgødning kan medføre et fosfortab til vandmiljøet, men der findes på nuværende tidspunkt ikke en beregningsmetode til vurdering af udvaskningen. Vurderingen af risikoen for fosfortab fra et ansøgt projekt baseres derfor på en generel risikovurdering.

Tilføres der mere fosfor end der fraføres med afgrøderne, vil det ikke nødvendigvis medføre tab af fosfor til vandmiljøet, hvis der ikke er transportveje i form af f.eks. dræn, nærhed til overfladevande og lign. Risikoen for og omfanget af tab af fosfor til vandmiljøet vil være afhængig af fosforpuljen i jorden og jordtypen.

Risikoarealer i relation til terrænforhold

Der er foretaget en vurdering af alle udspretningsarealer i relation til risikoen for overfladeafstrømning og brinkerosion ved grøfter, vandløb og søer. Såfremt terrænhældninger ned mod overfladevande er skrånende (> 6 grader) eller stærkt skrånende (> 12 grader), er der stor risiko for overfladisk næringsstofafstrømning. Arealerne er i så tilfælde typisk ikke egnede til udbringning af husdyrgødning med mindre dyrkningsforanstaltninger til afhjælpning heraf iværksættes. Ved terrænhældninger < 6 grader vurderes terrænet i relation til omkringliggende område. I vurderingen af overfladevande tages der ikke alene hensyn til den målsætning, det primære overfladevand har i det aktuelle område, men der tages også hensyn til slutrecipientens sårbarhed, herunder vandløbstrækninger, søer og kystområder m.v. Det vurderes om vilkår om f.eks. dyrkningsfrie zoner eller ændret markdrift, såsom køreretning er tilstrækkeligt til at minimere risikoen for f.eks. overfladeafstrømning. Alternativt kan der stilles krav om, at de pågældende udspretningsarealer ikke kan indgå i driften.

Udbringningsarealerne er generelt beliggende på relativt fladt terræn, men der er på husdyrbrugets udbringningsarealer konstateret enkelte områder på mark 2, 3 og 4 med hældninger over 6 grader i nærheden af Tvis Å. Der er et fald på ca. 8 % ned mod den A-målsatte mose.

Da køreretningen naturligt går langs med vandløbene på markerne med hældninger over 6 grader og der desuden er et fladt markområde udpeget som § 3 mose mellem mark og vandløb, jf. bilag 10, vurderes udbringningsarealerne ikke at være særlige risikoarealer mht. overfladeafstrømning, hvis kørselsretningen bibeholdes. Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at kørselsretningen på mark 2 også fremover skal være langs den A-målsatte mose.

Det er i husdyrgødningsbekendtgørelsen fastlagt, at udbringning af gødning mm. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne. Herudover stilles der vilkår om, at der ikke må etableres nye afvandringsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lign. Holstebro

Kommune har vurderet, at der ikke herforuden er behov for at stille skærpende vilkår til sikring mod overfladeafstrømning til vandmiljø.

Jordbundstyper og detailafvandingsforhold

De ejede og forpagtede udbringningsarealer er bestående af grov sandet jord (39 %) og lerblandet sandjord (61 %), jvf. Skema 19.

Skema 19. Vurdering af individuelle marker i relation til primær jordtype, afvandingsforhold, lavbundsforhold og fosforklasse.

Marknr	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P-klasse	P-klasse areal (ha)
1	22,42	Ja*	JB4	Ja*	Nissum Fjord	II*	0,55*
4	14,74	Ja*	JB1	Ja*		II*	0,41*
5	3,69	Nej	JB1	Nej		0	0,00
6	7,43	Nej	JB1	Nej		0	0,00
7	14,13	Ja*	JB1	Ja*		II*	3,35*
8	6,17	Nej	JB1	Nej		0	0,00
9	5,31	Nej	JB1	Nej		0	0,00
10	2,01	Nej	JB1	Nej		0	0,00
3	40,62	Nej	JB4	Nej		0	0,00
2	21,43	Ja*	JB4	Ja*		II*	1,87*

*Angiver arealer hvor Holstebro Kommunes vurdering afviger fra det i ansøgningen oplyste. Holstebro Kommunes vurdering er baseret på drænkort, grøfte-kortlægning, pumpelagsområder, historiske kort og Ortho kort. Dette har dog ingen betydning for beregningerne og vurderingerne, jf. scenarieberegning 85206.

Fosforklasser og fosforoverskud

Nissum Fjord er i henhold til statens kortværk udpeget som et område, der er overbelastet med fosfor. Da udbringningsarealerne beliggende på sandjorde (4≤JB), vurderes jorderne ikke at være omfattet af fosforklasse I og III. I alt 6,19 ha er beliggende på drænet lavbundsjord og er således omfattet af fosforklasse II.

På bedriftsniveau er der ansøgt om udspredding af en fosformængde på 2.453 kg P, hvilket er mindre end det maksimalt tilladte i henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau, jvf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Udbringning af 2.453 kg P betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på -0,4 kg P/ha, jvf. Skema 20.

Skema 20. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt.

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
Fosfor tilførsel i ansøgt drift	2.453 kg P/år

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	17,8 kg P/ha/år
P-fracørsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	18,1 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	-0,4 kg P/ha/år

Fosforoverskuddet var i perioden 2005-2008 i gennemsnit ca. 12 kg P/ha i oplandet til Nissum Fjord⁴. Husdyrbrugets arealer bidrager, jvf. Skema 20, ikke til fosforoverskuddet.

Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område

Tabsniveauet for fosfor ligger normalt på 0,2-0,5 kg P/ha med et gennemsnit på ca. 0,2 kg P/ha. Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal vurderes, at være 1 kg P/ha på nuværende tidspunkt. Udyrkede arealer har et tab på ca. 0,08 kg P/ha. I landbrugsjorden er ophobet i gennemsnit 2.000 kg P/ha i pløjelaget. Et overskud på -0,4 kg P/ha i retsbeskyttelsesperioden på 8 år vil ikke forøge jordens indhold af fosfor. Husdyrbrugets andel af påvirkningen på Natura 2000-området er således vurderet til 0,0 %, jvf. Skema 21.

Skema 21. Vurdering af den øgede påvirkning af Natura 2000 område ud fra et worst case scenarie baseret på miljøstyrelsens fosforvejledning til husdyrloven.

Natura 2000 område	N65 - Nissum Fjord	N65 - Nissum Fjord
Delområde - kystopland	Nissum Fjord	Felsted Kog
Opland til Natura 2000 området	167.876 ha	120.259 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2010)*	95.864 ha	71.086 ha
Fosfor tab fra landbrugsareal (0,2 kg P/ha)	19.173 kg P	14.217 kg P
Fosfor tab udyrket areal (0,08 kg P/ha)	5.761 kg P	3.934 kg P
Øvrige kilder bebyggelse mm.	0 kg P	0 kg P
Fosfor tab opland total	24.934 kg P	18.151 kg P
Husdyrbrugets arealer		
Ansøgt areal	137,96 ha	137,96 ha
Fosforoverskud i det ansøgte projekt kg P /ha	-0,4 kg P/ha	-0,4 kg P/ha
% forøgelse i jordpuljen i retsbeskyttelsesperioden	0%	0%
Worst case udvaskning (1 kg P/ha)	1,00 kg P/ha	1,00 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget i retsbeskyttelsesperioden	0 kg P	0 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,0%	0,0%

Samlet vurdering af fosforudvaskningen

Holstebro Kommune har foretaget en individuel vurdering af tabsrisikoen for husdyrbrugets udbringningsarealer. I vurderingen er øvrige kilder sat til 0 kg P for at opnå et reelt worst case scenarie.

For nitrat vurderes det, at en påvirkning på under 1 % af den samlede påvirkning ikke vil kunne påvirke et Natura 2000 område i et sådant omfang, at det vil kunne måles i recipienten med de nuværende biologiske målemetoder. Antages det samme at

⁴ Beregning af P-overskud pr. ha. pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune.

være gældende for fosforpåvirkning, vil det ansøgte projekt ikke påvirke Natura 2000- området Nissum Fjord, herunder Felsted Kog væsentligt negativt, da husdyrbrugets individuelle påvirkning i retsbeskyttelsesperioden af området er under 1 %.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

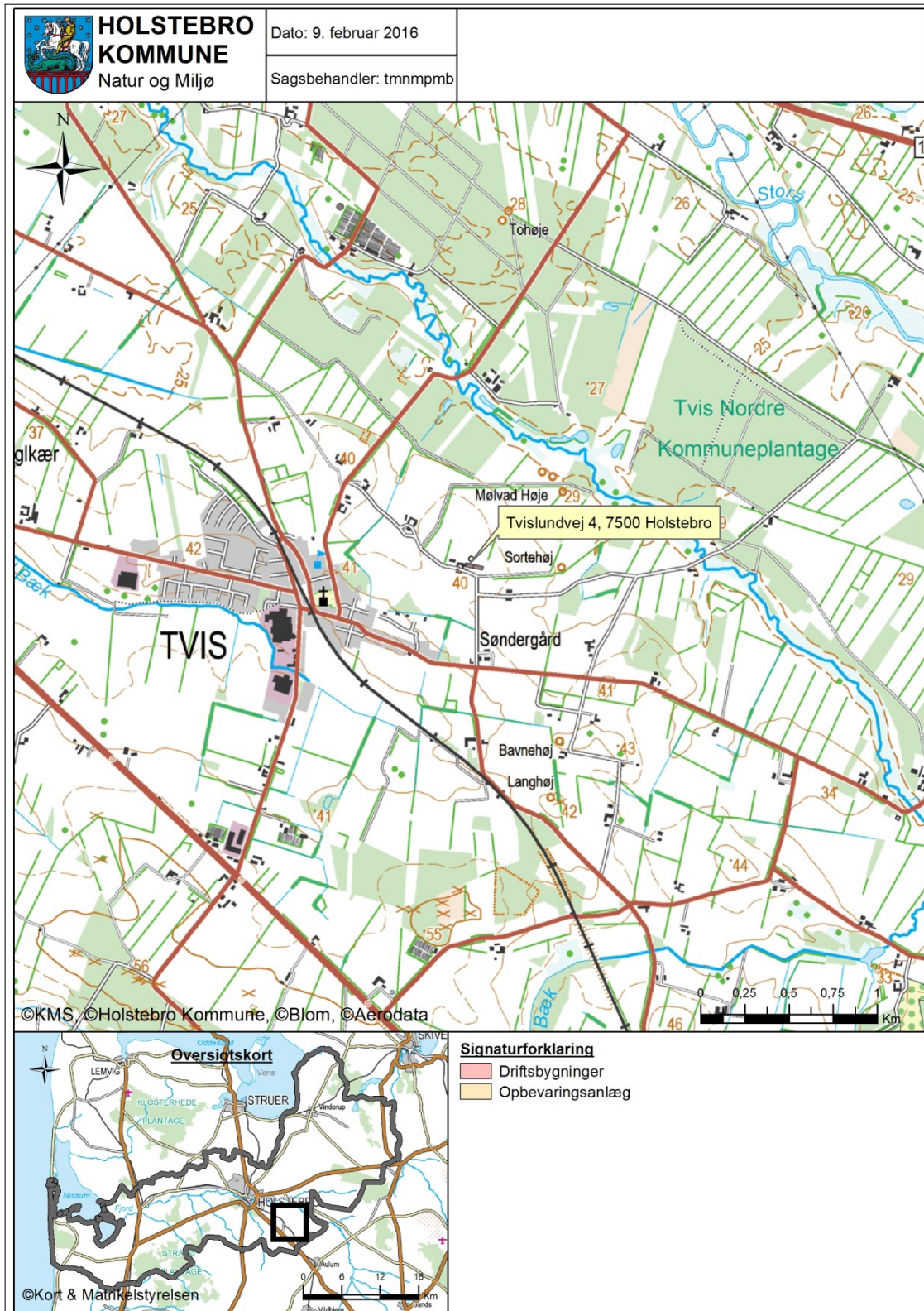
Husdyrbrugets forenelighed med naturområders sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

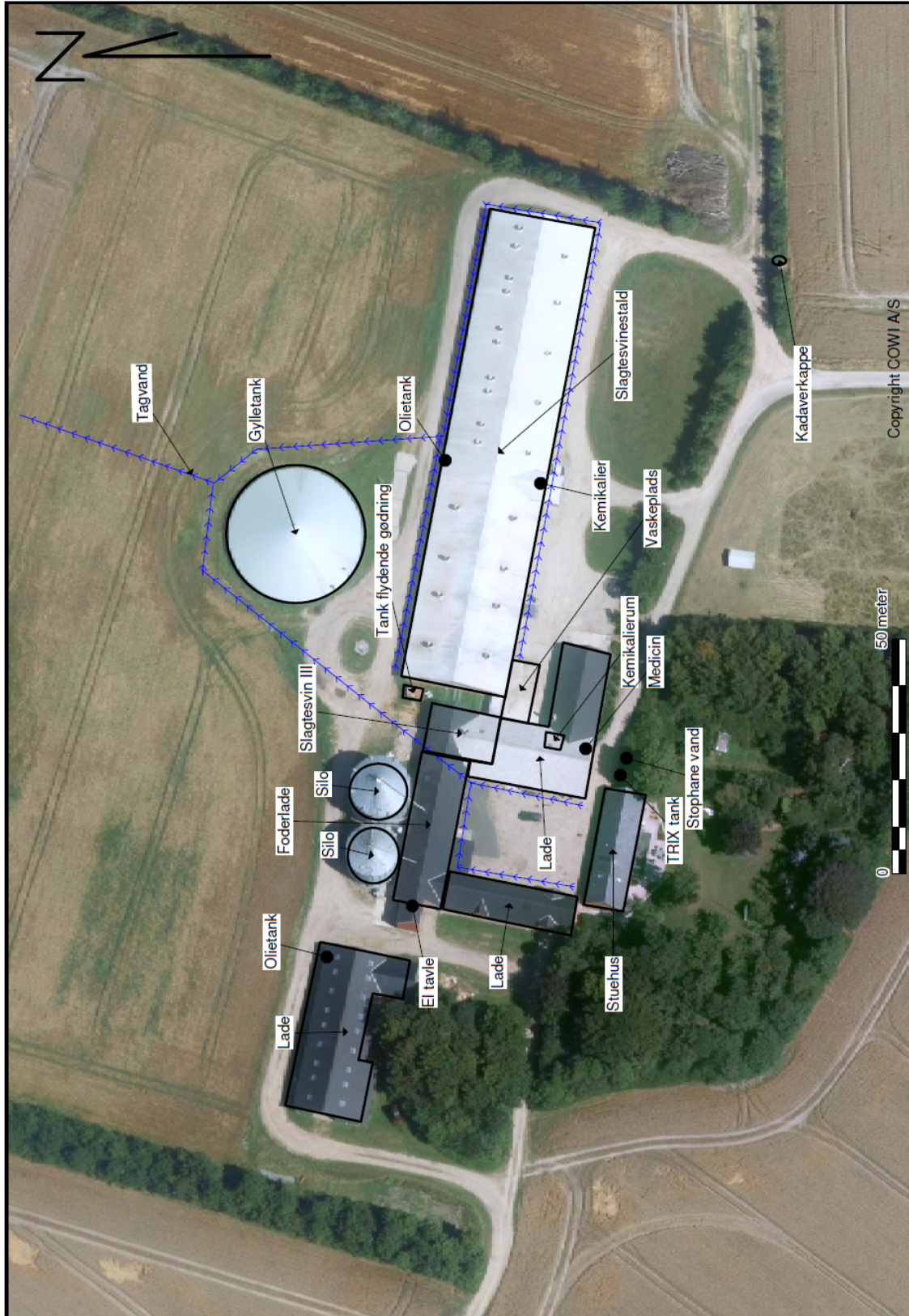
Bilag

Bilag 1 – Husdyrbrugets beliggenhed

Bilag 2 – Situationsplan inkl. afløbsplan

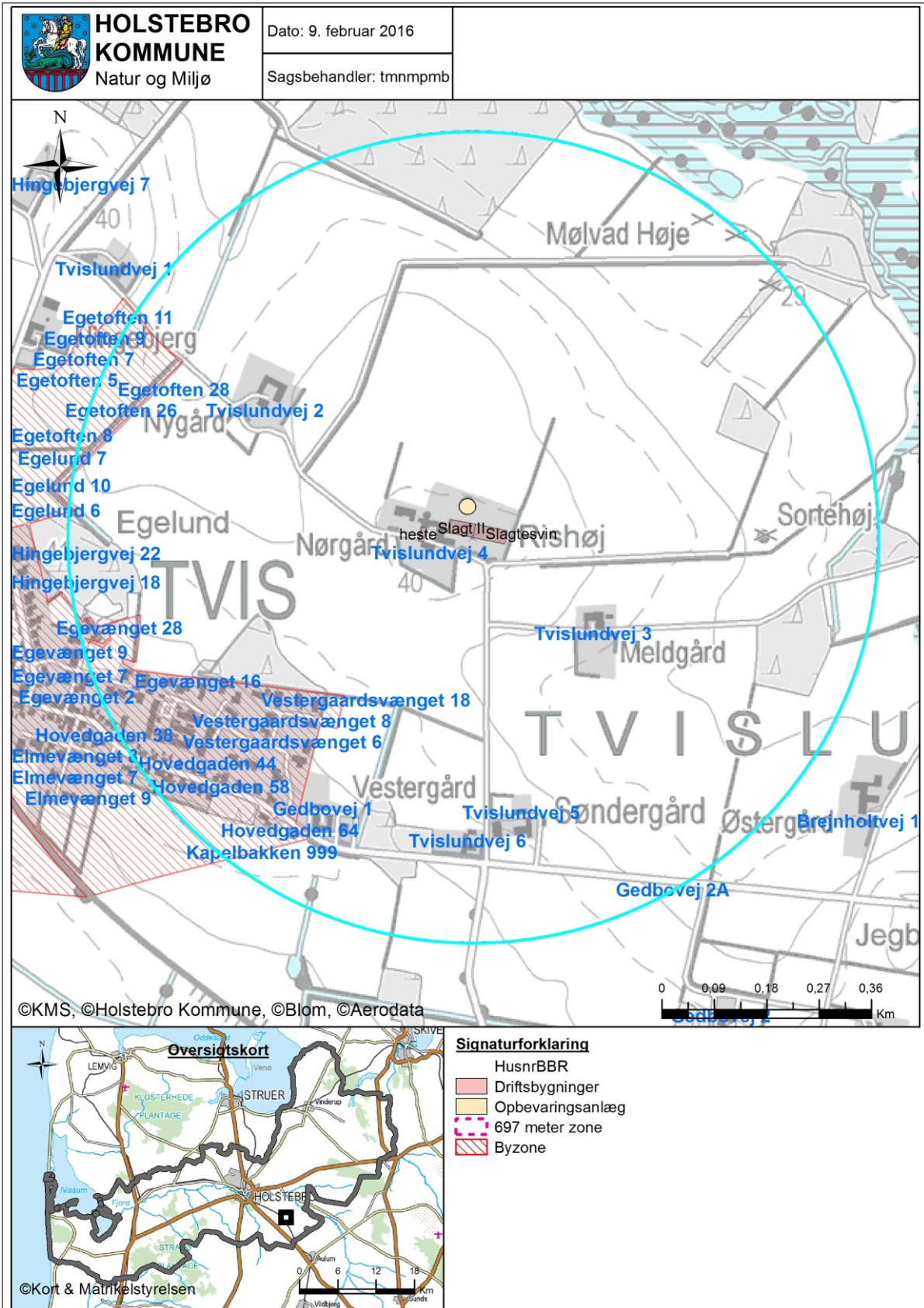

Bilag 3 – Husdyrbrugets bygninger og anlæg som ansøgt

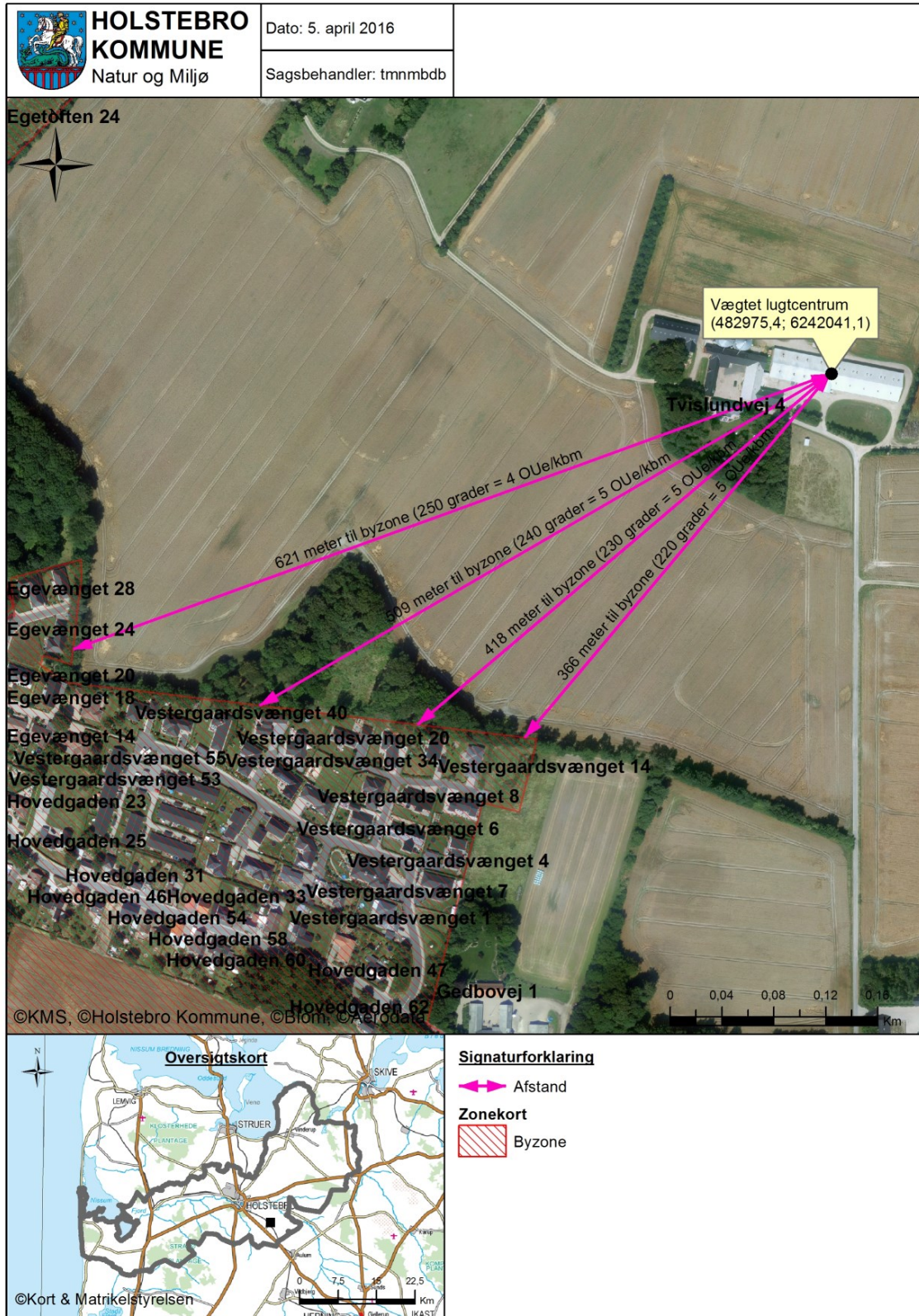
Bilag 4 – Omkringboende og planmæssige forhold

Bilag 5 – Kortbilag OML beregning

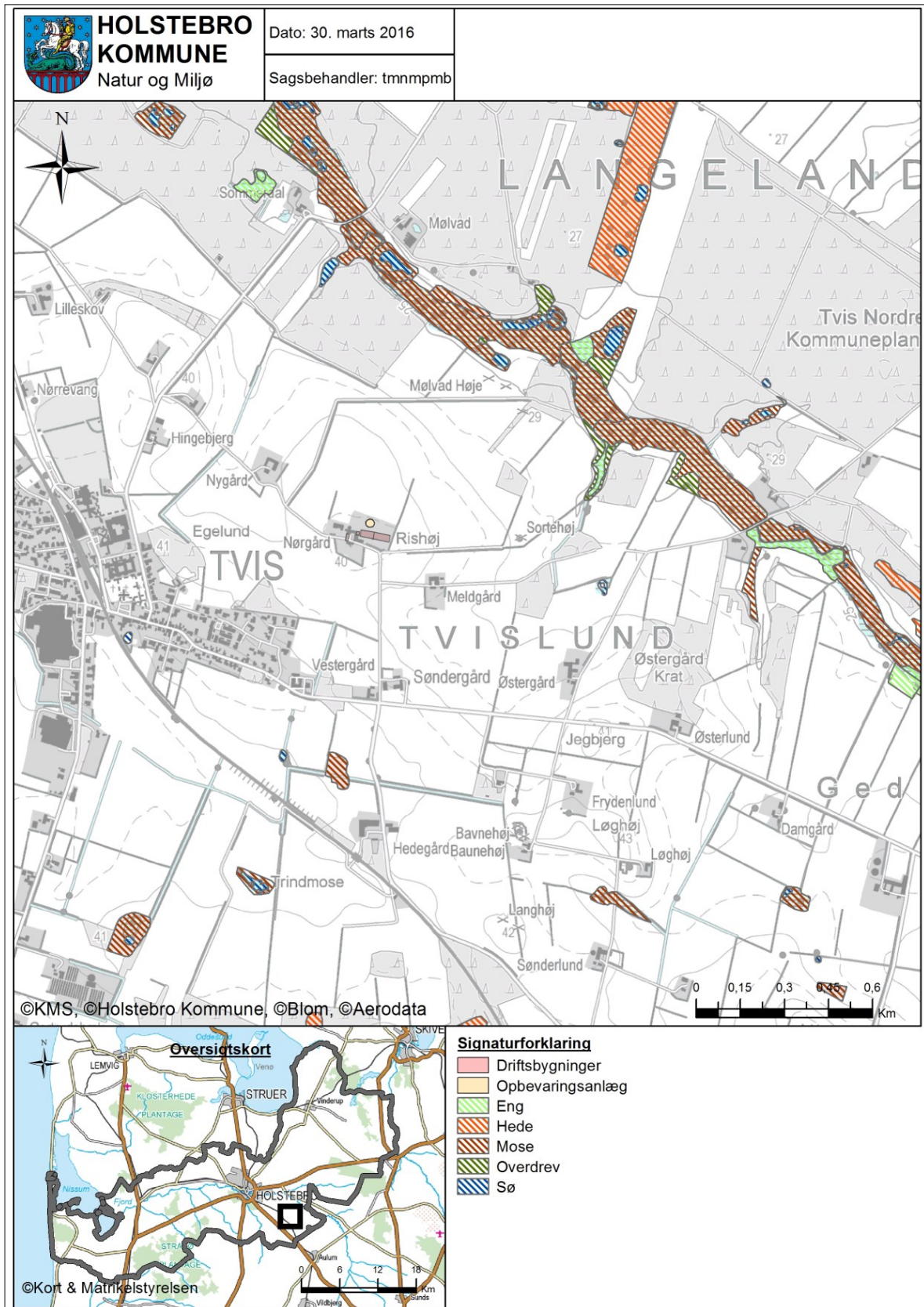

Bilag 6 – Gylletransportruter

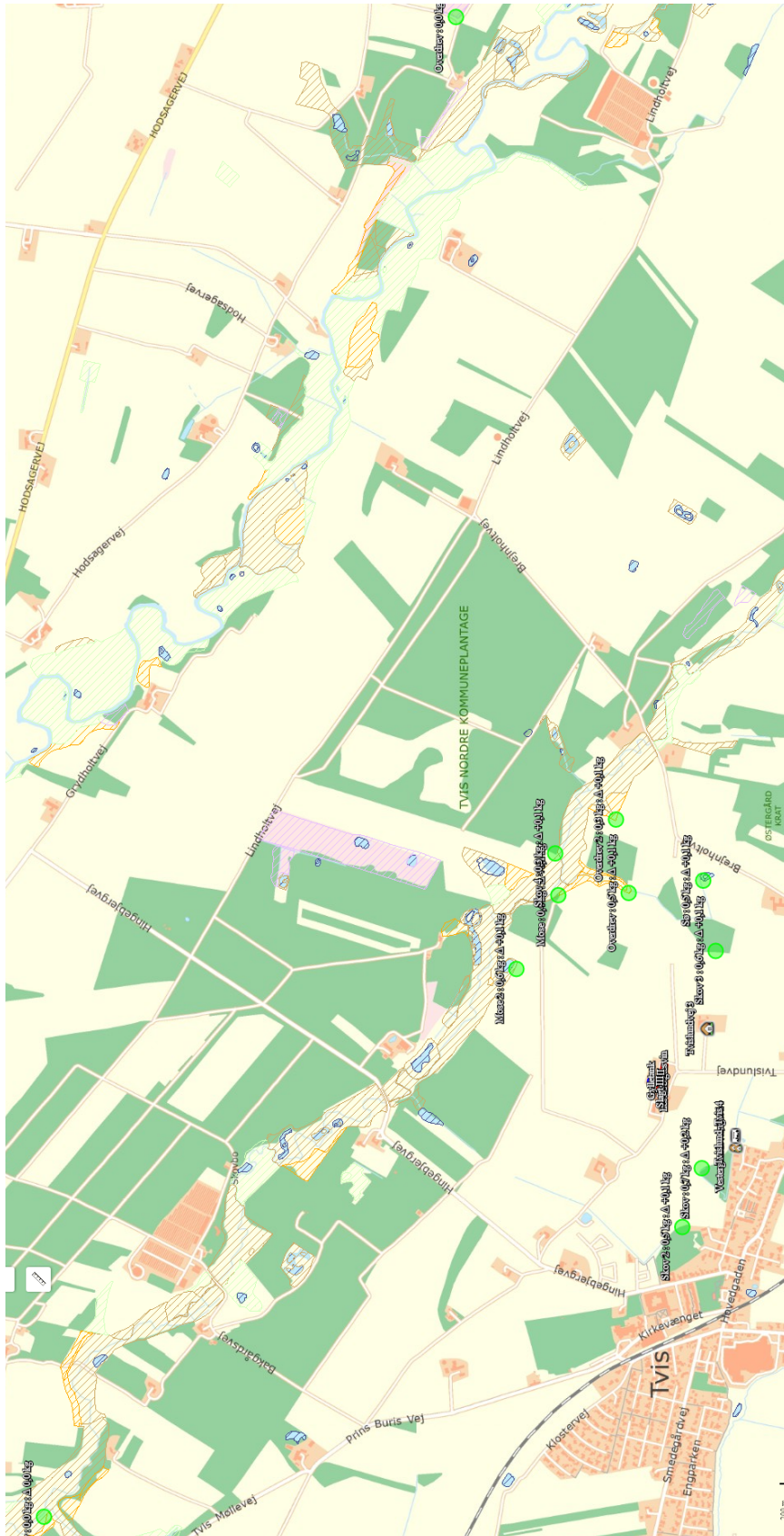

Bilag 7 – Naturområder omkring anlæg

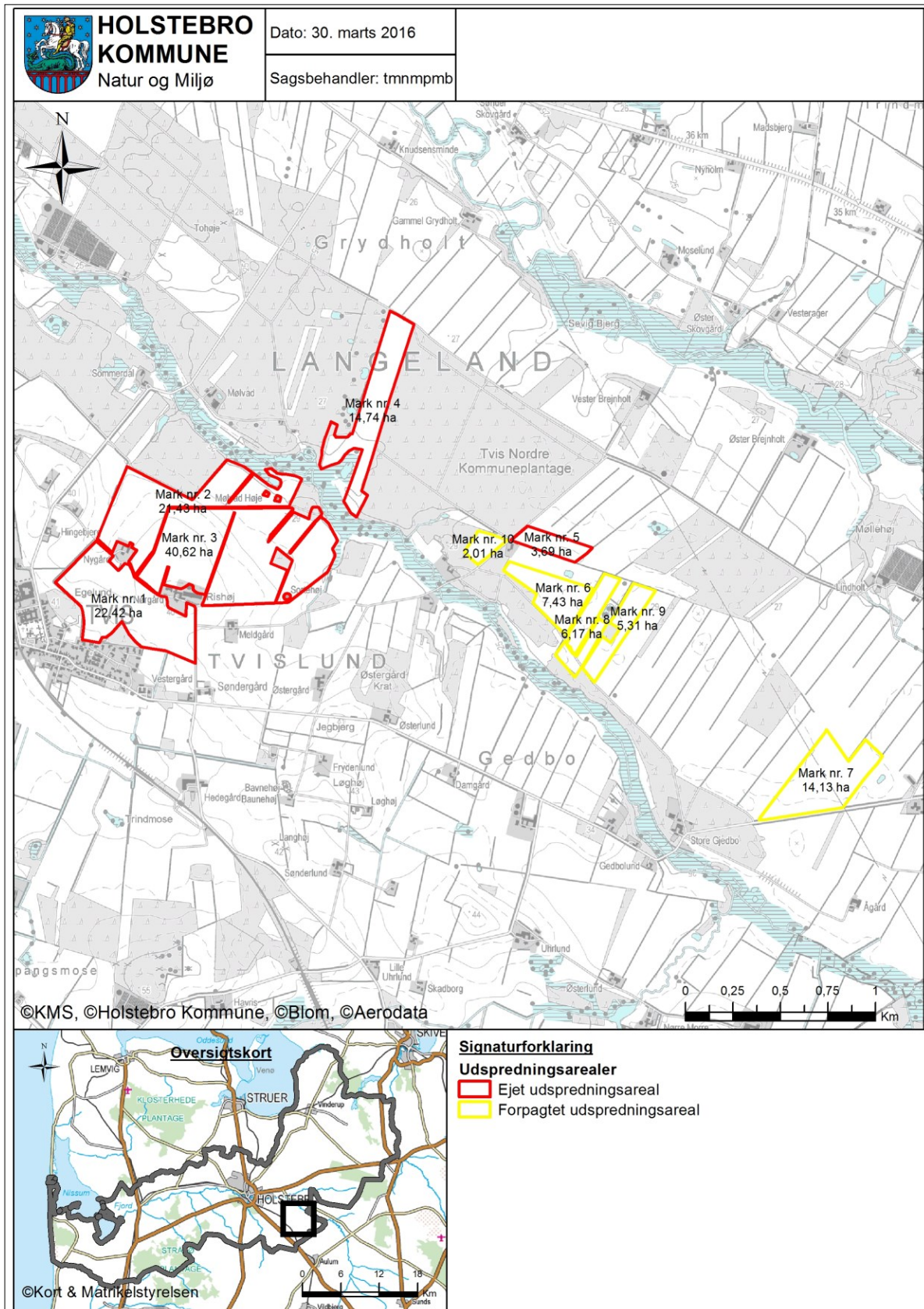

Bilag 8 – N-dep fra anlæg beregnet i Husdyrgodkendelse.dk

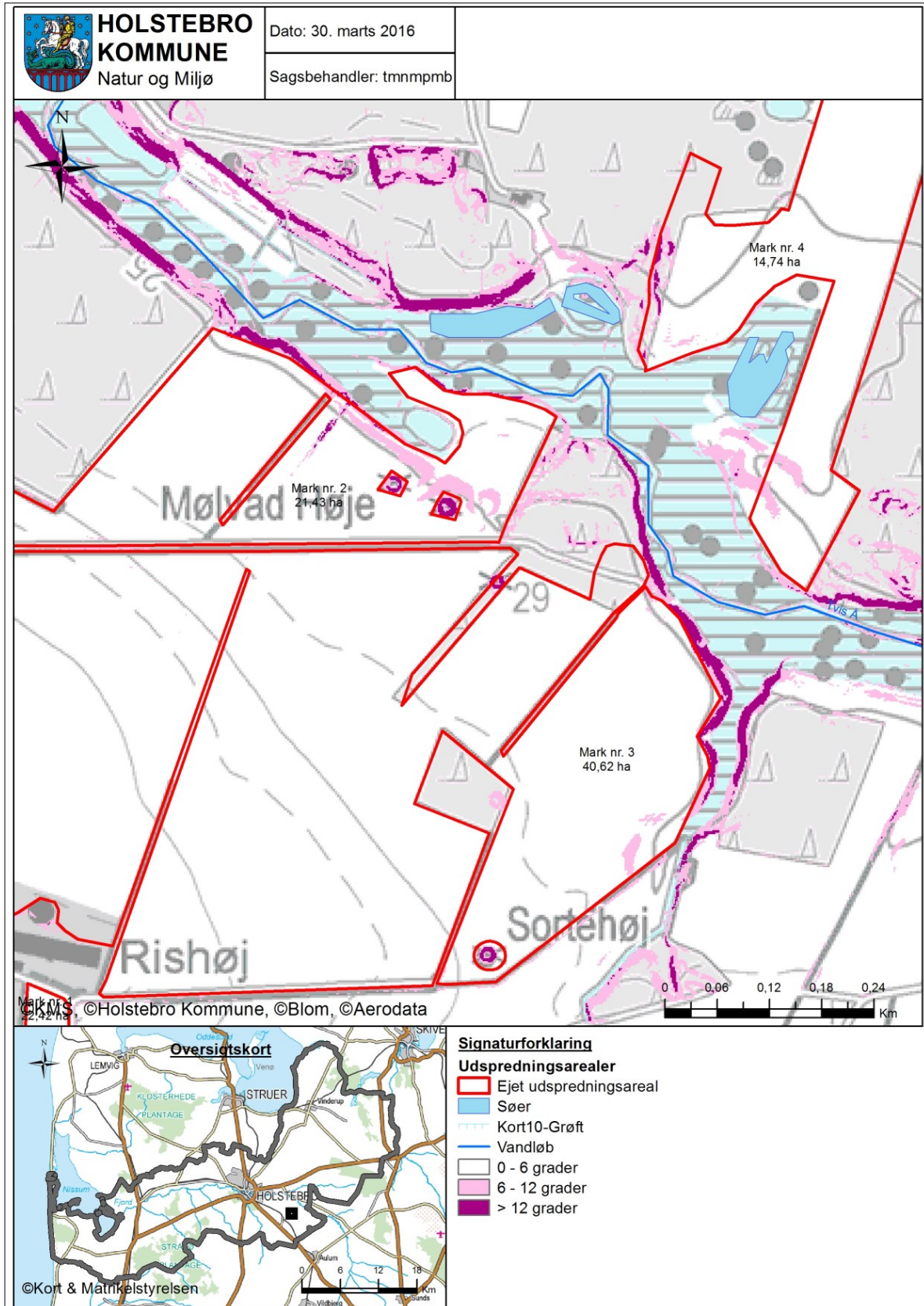

Bilag 9 – Oversigtskort over udspretningsarealerne

Bilag 10 – Risikoarealer i relation til terrænforhold

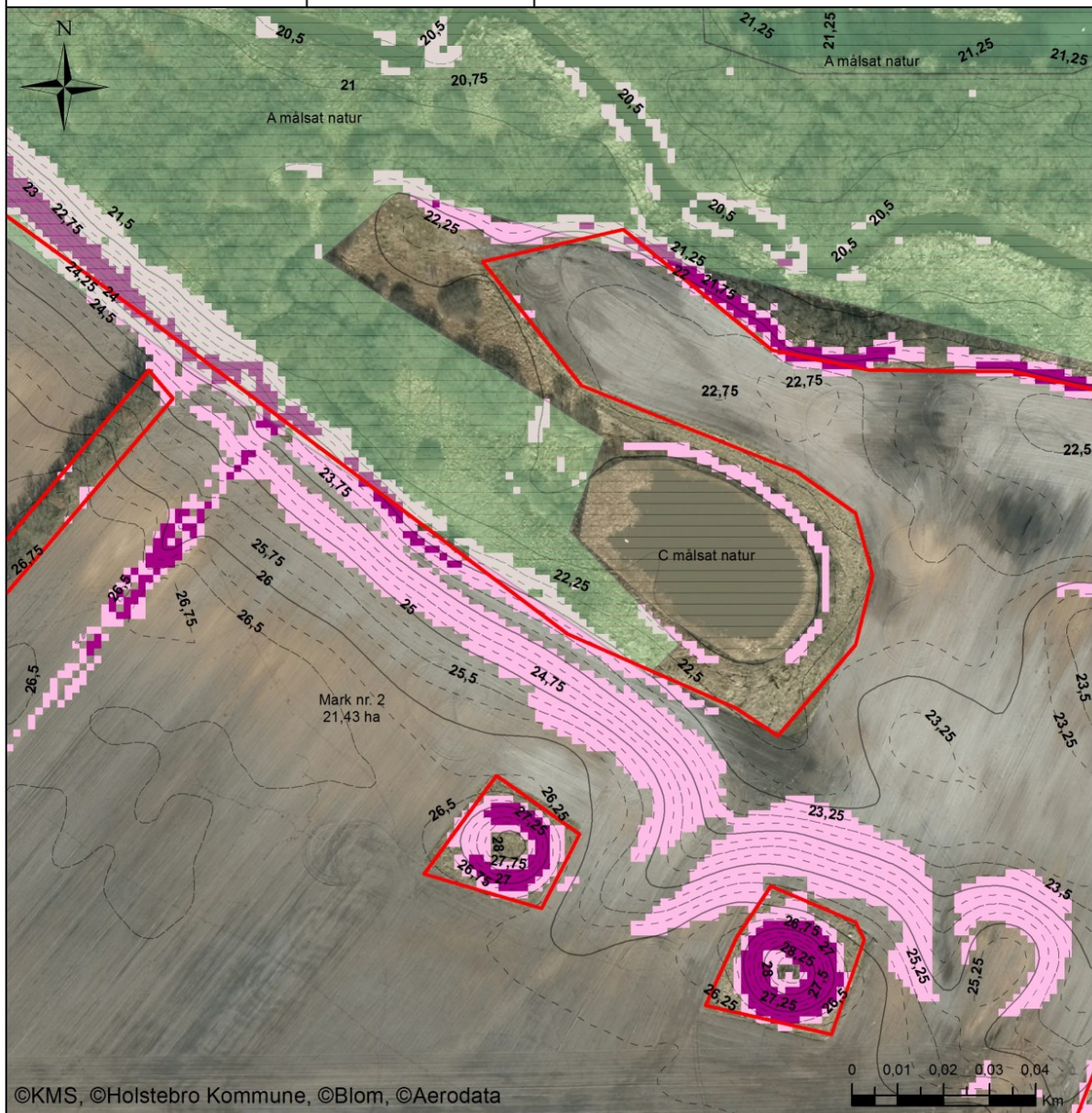

HOLSTEBRO
KOMMUNE
Natur og Miljø

Dato: 8. april 2016

Sagsbehandler: tmmmpmb

©KMS, ©Holstebro Kommune, ©Blom, ©Aerodata

Signaturforklaring

Udspretningsarealer

□ Ejet udspretningsareal

■ A målsat natur

■ C målsat natur

Højdekurver 25cm

kote

--- 20,5

--- 20,75

— 21

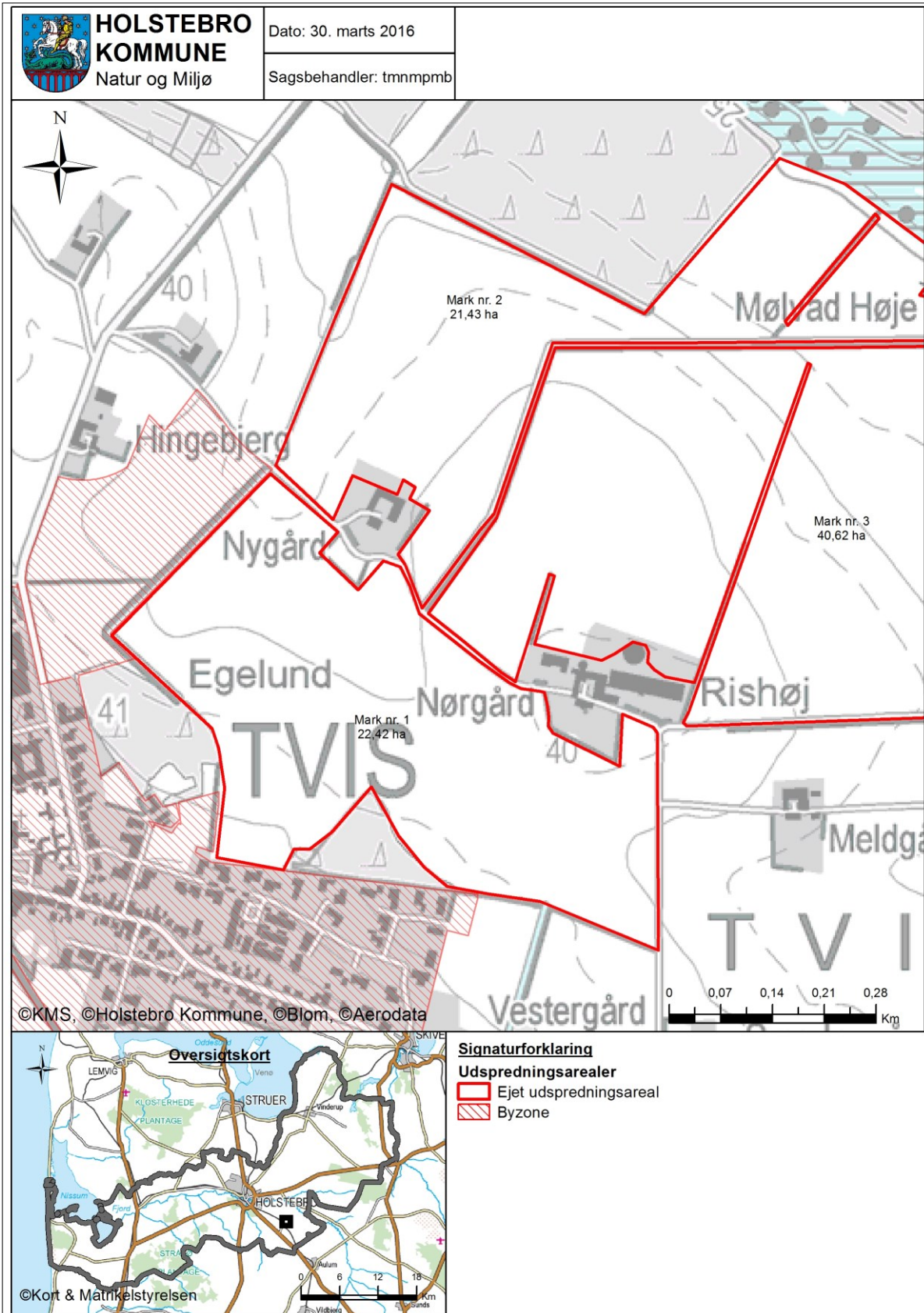
--- 21,25

--- 21,5

--- 21,75

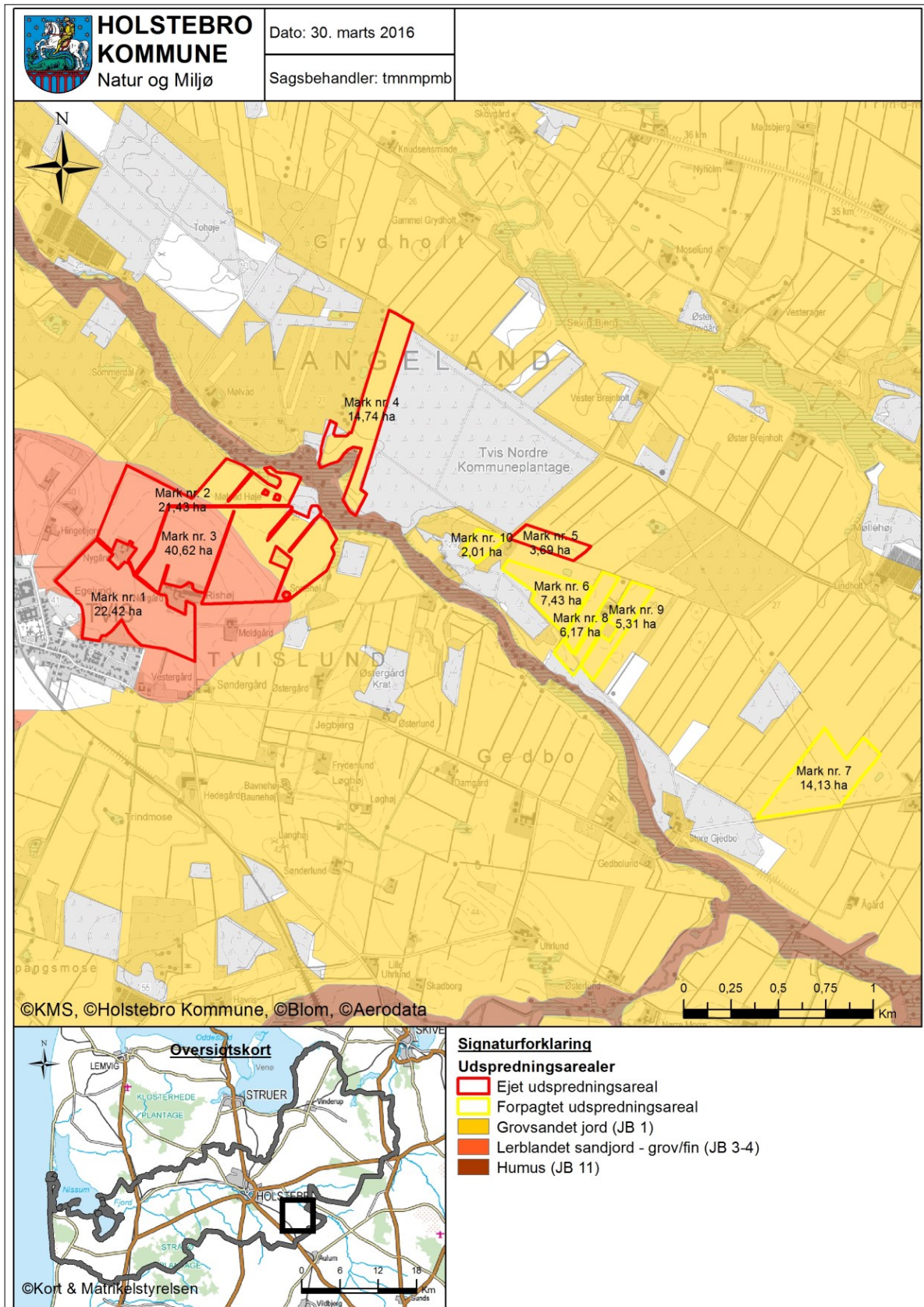

Bilag 11 – Arealer mindre end 200 m fra byzone

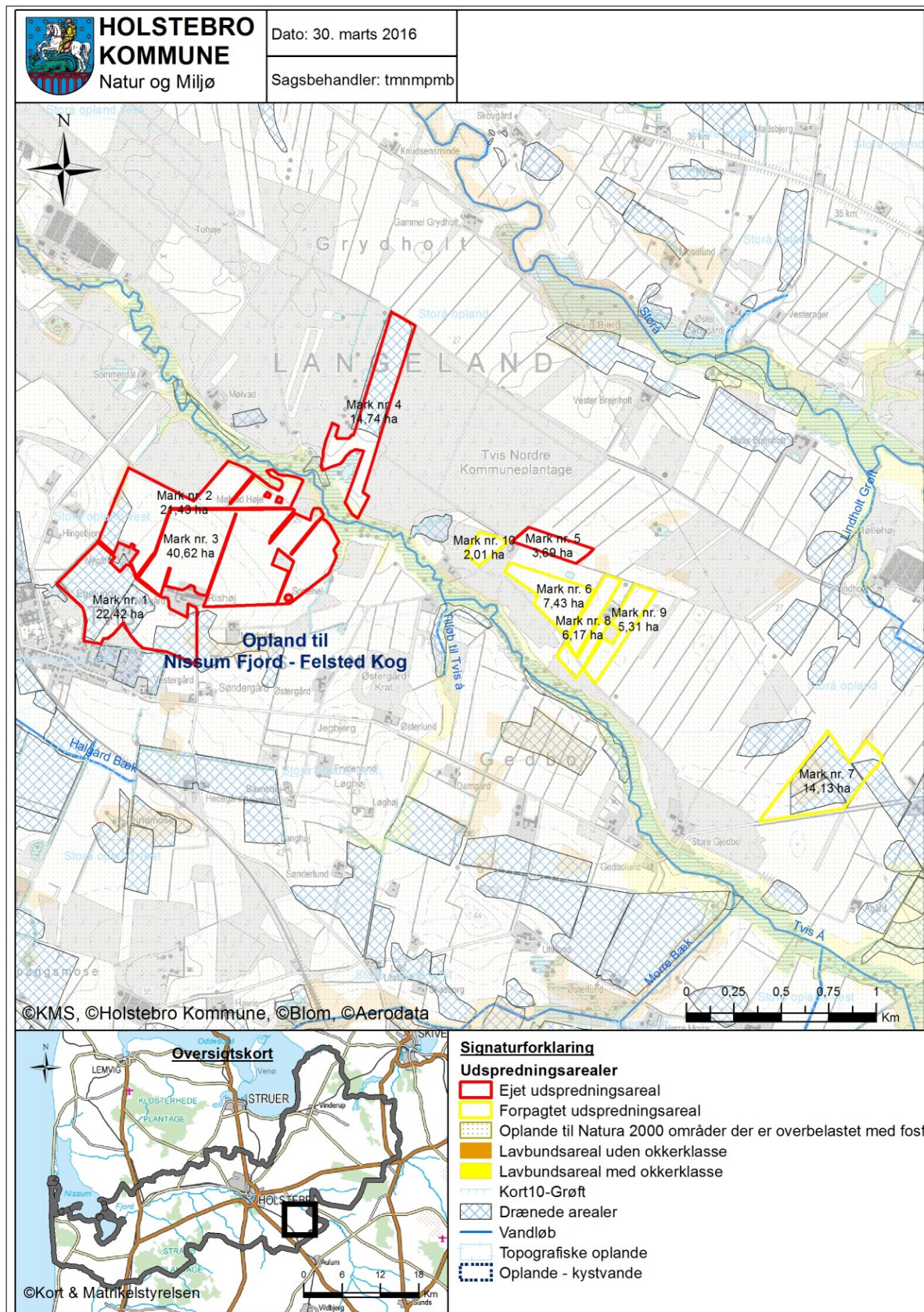

Bilag 12 – Jordbundstyper

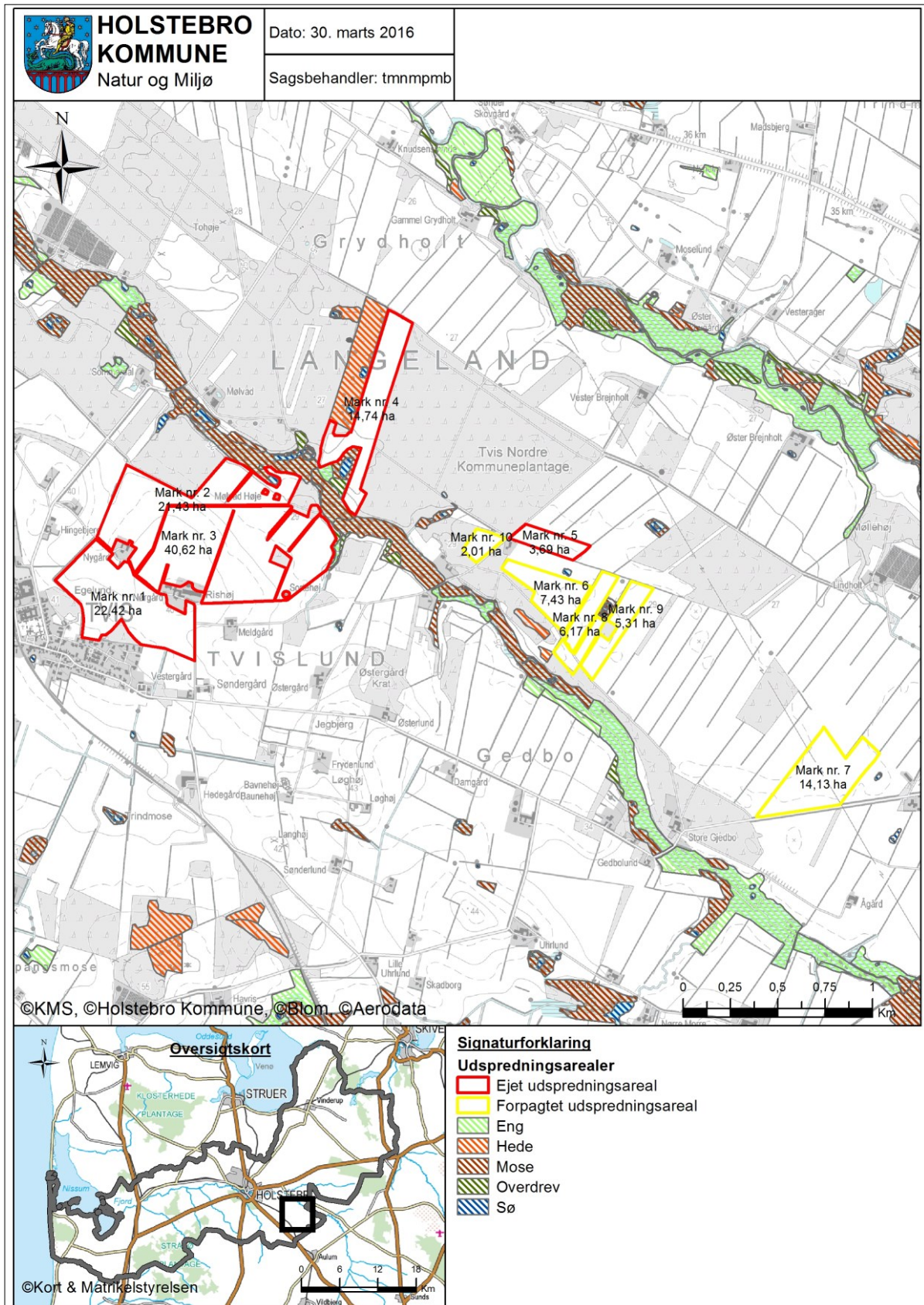

Bilag 13 – Lavbundsarealer, opland og detailafvandingsforhold

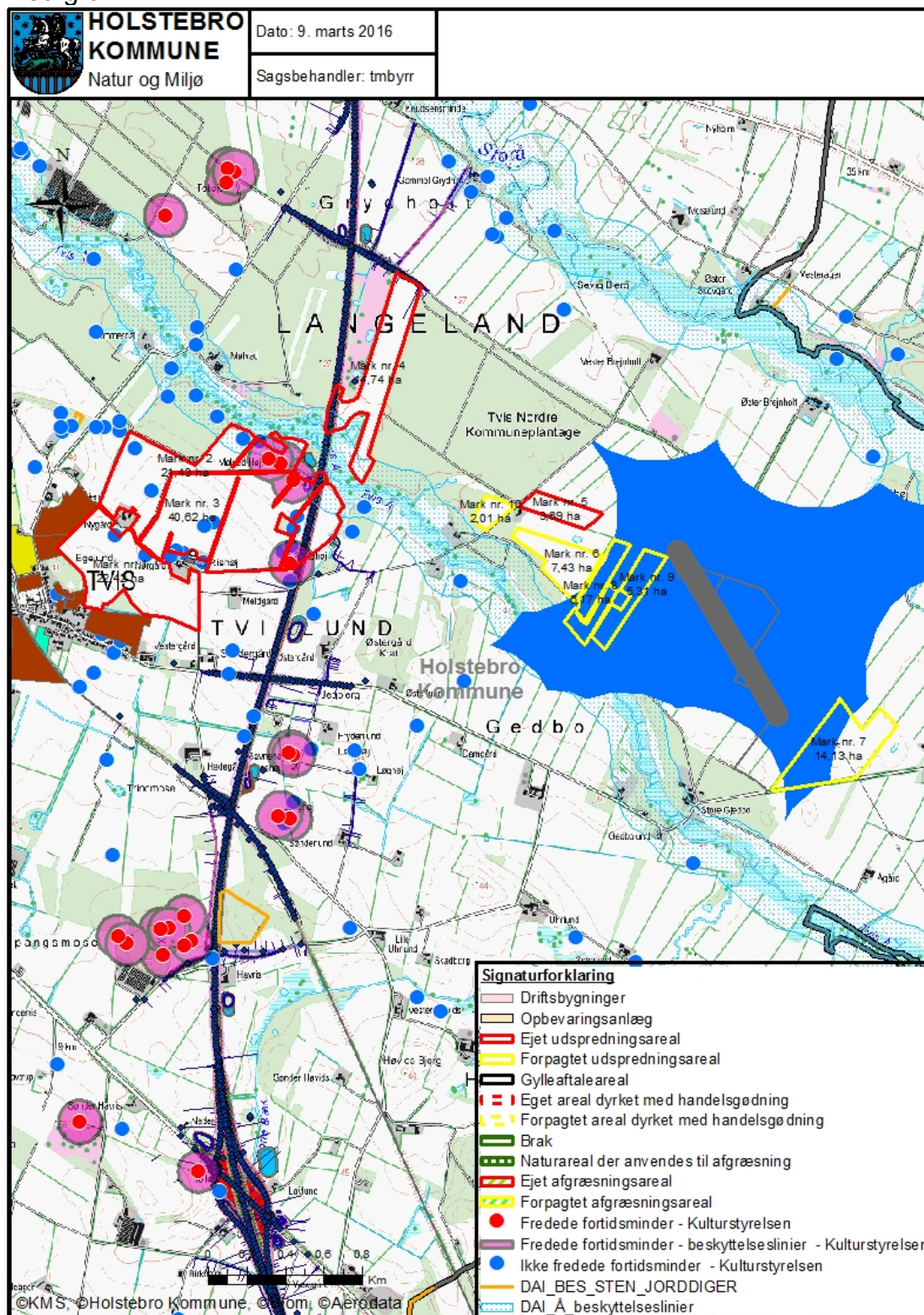
Bilag 14 – Naturområder i forhold til udspretningsarealer

Bilag 15 – Landskabs- og kulturhistoriske interesser omkring udspretningsarealer

Teknisk anlæg i kommuneplanen er angivet med blå og lokalplanen for vindmøller med grå

Bilag 16 – Driftsjournal - del 1 / 2

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsernes vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå.

PRODUKTIONSKONTROL PR. PLANÅR					
Egenkontrol 01/08-31/07					
	Maksimalt antal DE	antal dyr	DE pr. dyr	DE	± DE

Skemaet kan erstattes af bilag som f.eks. E-kontrol, slagteriafregninger m.m., såfremt disse indeholder de samme informationer som ovenstående.

Husk at gemme bilag til dokumentation af ovenstående

VENTILATIONSANLÆG		
Handling	Dato for vedligeholdelse	Dato for kontrol
Kontrol eller vedligeholdelse		
...		
...		

Husk at gemme kopi af kontrolrapporter.

INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE							
	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1							

Ovenstående årlige inspektion af gyllebeholdere kan i stedet fremgå af et bilag, som indeholder de angivne oplysninger.

LOGBOG FOR TELTOVERDÆKNING AF GYLLEBEHOLDERE					
	Dato for skade	Dato for manglende overdækning	Årsag til skade eller manglende overdækning	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1					

Kan erstattes af eksisterende logbog over fast overdækning af gyllebeholdere.

Bilag 17 – Driftsjournal - del 2 / 2

ENERGIGENNEMGANG AF HUSDYRBRUGET			
	Dato	Forslag	Tiltag
Gennemgang af husdyrbruget af en energifaglig person			

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, der viser datoer for gennemførte tiltag.

Skal gennemføres minimum hvert 5. år. Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

EL, VAND, BRÆNDSTOF ETC.	År:			År:			År:			År:		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
EI [kWh]												
Vand [m ³]												
Brændstof												

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, som indeholder tilsvarende information om det kvartalsvise forbrug.

UHELD				
Hændelse	fra dato	til dato	Alarmcentral alarmeret	Anmeldelse til Natur og Miljø
...				

Appendiks 1 - Natura 2000-vandopland Nissum Fjord

Hvilken beskyttelse gælder for oplandet

Der er to niveauer af beskyttelse i husdyrloven. Der er et generelt niveau, der anvendes, når påvirkningen med næringsstoffer fra oplandet har været faldende siden 2007 og et skærpet niveau, der gælder, hvis påvirkningen er steget.

Der fremgår af miljøstyrelsens vejledning, at påvirkningen af næringsstoffer ikke er steget, hvis produktionen af husdyr i oplandet ikke er steget siden 2007.

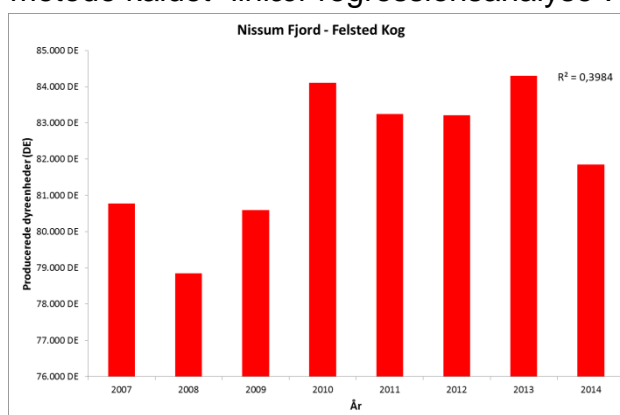
Holstebro Kommune vurderer, at husdyrholdet i oplandet til Felsted Kog har været stigende siden 2007. Holstebro Kommune vurderer derfor, at husdyrlovens skærpede beskyttelsesniveau gælder for denne miljøgodkendelse.

Det skærpede beskyttelsesniveau betyder, at ansøger skal vise, at det miljøgodkendte projekt ikke udleder mere nitrat til fjorden end et plantebrug, der dyrker et areal af samme størrelse.

Hvordan har produktionen af husdyr udviklet sig siden 2007

Miljøstyrelsen har den 10. december 2014 offentliggjort nye tal for produktionen af husdyr i kystoplande. Hvis den såkaldte "forklaringsgrad(R^2)" er over 0,5, så skal kommunen vurdere udviklingen ud fra en metode kaldet "liniær regressionsanalyse".

Holstebro Kommune har beregnet forklaringsgraden til 0,4, jvf. figur 1. Dette betyder, at udviklingen beregnes som forskellen mellem produktionen i 2007 og tidspunktet for indsendelse af ansøgningen. I 2014 blev der produceret 81.850 DE og i 2007 blev der produceret 80.776 DE. Dyreholdet er i perioden steget med 1.075 DE, hvilket svarer til en relativ stigning på 1,3 %.

Figur Error! Main Document Only.. Udviklingen i producerede dyreenheder i oplandet til Felsted Kog i Nissum Fjord.

Hvorfor beskyttes Nissum Fjord

Nissum Fjord, inkl. den yderste del af Storå, samt området omkring Indfjorden og Tangsø er i udpeget som natura 2000 område nr. 65. Fjorden er beskyttet som habitat- (H58), fuglebeskyttelse- (F38) og ramsarområde (R4).

Nissum Fjord er opdelt i tre bassiner. Fjordens nordvestlige del forbindes med Vesterhavet gennem slusen ved Thorsminde, og fjorden er en lukket såkaldt fjord. Storåen løber ud i det inderste bassin, der kaldes Felsted Kog. I Natura-2000 sprog er Felsted Kog udpeget som en kystlagune (naturtype 1150). I vandplanen er det beskrevet, at miljøforholdene ikke har det godt, da området påvirkes af for store mængder næringsstoffer såsom nitrat (N) og fosfor (P).